CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 445-446 /decembrie 2021

Luptați și veți învinge!

T. Șevcenko

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Dragi ucraineni,

Ne apropiem cu pași repezi de perioada anului plină de încărcătură spirituală, de sentimente de bucurie, de emoție, de iubire pentru Dumnezeu și pentru semenii noștri. Atmosfera feerică a sărbătorilor de iarnă ne îndeamnă să reflectăm atât asupra reușitelor noastre de-a lungul anului, cât și la viitoarele proiecte pe care ni le propunem pentru noul an.

Tocmai în acest răstimp, doresc să îmi exprim recunoștința și gândurile de mulțumire pentru toată activitatea și eforturile depuse de fiecare dintre dumneavoastră în decursul acestui an, ale cărui ultime zile își așteaptă rândul în clepsidra timpului.

Doresc să vă asigur că Uniunea Ucrainenilor din România va continua, prin intermediul activităților desfășurate, să apere drepturile şi interesele comune ale persoanelor aparținând minorității ucrainene, să sprijine și să transmită generațiilor viitoare tradițiile, limba și cultura ucraineană, rămânând un real sprijin pentru membrii comunității, precum și o punte de legătură între România și Ucraina.

Am speranța că odată cu aceste sărbători, obiceiurile și tradițiile moștenite vor ajunge să fie transmise mai departe, pentru a păstra vie identitatea poporului ucrainean.

Fie ca aceste sărbători să vă aducă liniște interioară, speranță, sănătate, unitate, toate presărate cu multă dragoste și înțelepciune!

Sărbători fericite!

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România,
Deputat Nicolae Miroslav PETREȚCHI

Din sumar:

- **Din agenda deputatului UUR** ➤ pag. 2
- **Cronica activității UUR** ➤ pag. 4
- **„Copii şi tineri integrați pentru o lume mai bună” – proiect european, la Şerbăuți** ➤ pag. 5
- **Gânduri despre limba maternă** ➤ pag. 7
- **Ziua Limbii Ucrainene în România – sărbătorită la Timiş** ➤ pag. 8
- **Bucătăria ucraineană – între tradiție şi inovație** ➤ pag. 9
- **Portret meşter popular ucrainean: Bunica Irina Madear şi firul de lână** ➤ pag. 10
- **La mulți ani, România!** ➤ pag. 11
- **Sărbătorile de iarnă, la Negostina** ➤ pag. 13
- **Naşterea Domnului** ➤ pag. 16

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

În prezent, în România, studiul limbii ucrainene se realizează la nivelul a 64 de unități de învățământ, perpetuarea acestuia fiind posibilă datorită unei bune colaborări la nivel interinstituțional, interpersonal, dar şi prin implicarea continuă a cadrelor didactice.

În ultima perioadă, Nicolae Miroslav Petrețchi a primit mai multe sesizări din partea cadrelor didactice care predau limba/în limba ucraineană, cu privire la faptul că, pe parcursul anilor 2016-2021, au răspuns invitațiilor de a participa la activitățile organizate de Centrul Național de Politici şi Evaluare în Educație, însă nu au fost remunerați şi nici nu au primit vreo dovadă privind participarea lor.

Deşi, în prezent, lucrurile par să revină la normal, deputatul a cerut ministrului educației să-i comunice numele persoanelor care, în perioada 2016-2020, apar în evidențele CNEE şi ale Ministerului Educației ca fiind participanți la elaborarea programelor şcolare, la evaluarea manualelor de educație muzicală în limba ucraineană şi a manualelor de limba ucraineană, la elaborarea şi traducerea subiectelor pentru Evaluarea Națională clasele a II-a, a IV-a, a VI-a şi a VIII-a, la elaborarea subiectelor de Bacalaureat, pentru definitivat şi titularizare, la traducerea manualelor şi auxiliarelor şcolare, la elaborarea, traducerea, supravegherea şi la corectarea subiectelor de olimpiadă la limba ucraineană.

Totodată, acesta a dorit să afle şi motivele pentru care, pentru perioada 2016-2020, persoanele participante la activitățile mai sus menționate nu au primit nicio dovadă în acest sens.

DECLARAȚII POLITICE ÎN CAMERA DEPUTAȚILOR

De la tribuna Camerei Deputaților, Nicolae Miroslav Petrețchi a amintit că, în fiecare an, în cea de a patra sâmbătă a lunii noiembrie, ucrainenii din întreaga lume comemorează Holodomorul sau exterminarea prin înfometare, cea mai cumplită perioadă din istoria poporului ucrainean. Tragicul episod a atins punctul culminant în anii 1932-1933, când regimul comunist a provocat moartea în chinuri groaznice a aproximativ 10 milioane de ucraineni: bărbați, femei, copii şi bătrâni.

Mecanismele puse în practică de statul sovietic prin campaniile de colectare inclusiv a grânelor de sământă, prin decretele care introduceau pedeapsa cu moartea pentru tăinuirea micilor provizii necesare supraviețuirii, completată, mai apoi, cu o politică de ştergere a identității naționale ucrainene reprezintă una dintre cele mai mari crime petrecute pe continentul european.

În ultimele două decenii, s-a putut observa o schimbare a atitudinii față de aceste pagini tragice din viața ucrainenilor: mai multe state şi organizații internaționale au inițiat procese de recunoaştere a Holodomorului şi de comemorare a victimelor acestuia, înțelegând faptul că astfel de fapte trebuie păstrate vii în memoria colectivă.

La ora actuală, un număr de 24 de state au recunoscut Holodomorul ca un act de genocid asupra poporului ucrainean, printre acestea numărându-se Argentina, Australia, Azerbaidjan, Belgia, Canada, Estonia, Georgia, Ungaria, Italia, Letonia, Lituania, Republica Moldova, Polonia, Statele Unite ale Americii, Portugalia şi chiar Vaticanul. Lor li s-au alăturat Organizația Națiunilor Unite, Parlamentul European şi UNESCO.

Încercarea de a şterge identitatea unei etnii, a unui popor reprezintă un genocid, iar astfel de gesturi de recunoaştere a acestui genocid, cu toate că au un caracter mai mult simbolic, reprezintă atât începutul unei „reparații istorice" față de poporul ucrainean, cât şi un mijloc de comemorare a milioanelor de vieți nevinovate, luate în acea perioadă, a declarat Nicolae Miroslav Petrețchi.

* * *

La data de 1 Decembrie, celebrăm Ziua Națională a României, o zi păstrată cu sfințenie în inimile tuturor celor care simt şi cugetă în limba română, o zi în care suntem datori să ne amintim de generațiile care au luptat şi s-au sacrificat, uneori, chiar cu prețul vieții, pentru ca România de astăzi să aibă un parcurs democratic şi european, a declarat Nicolae Miroslav Petrețchi în Parlament.

Reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților a amintit că, la 1 Decembrie 1918, poporul român şi-a îndeplinit idealul național: unirea într-un stat suveran şi indivizibil. La atingerea acestuia, au contribuit şi minoritățile naționale, prin delegații lor din Transilvania, Bucovina şi Basarabia, care au susținut crearea României Mari şi care au depus eforturi semnificative pentru înfăptuirea ei.

El a subliniat că şi minoritățile naționale, care reprezentau peste un sfert din populația noului stat, au contribuit la transformarea României într-o putere regională de prim rang. Ca răsplată, printr-o demonstrație de maturitate politică a liderilor vremii, România Mare a recunoscut membrilor tuturor comunităților etnice egalitatea în drepturi cetățeneşti, promisă şi prin Proclamația de la Alba-Iulia.

La 103 ani de la acel moment, România reprezintă un model la capitolul drepturilor minorităților naționale, acestea jucând un rol important în susținerea parcursului democratic şi european al țării, în buna funcționare a instituțiilor, precum şi în păstrarea unui climat de toleranță pe teritoriul României, a spus parlamentarul.

Preşedintele UUR a susținut că acest exemplu de colaborare între stat şi minoritățile naționale transformă țara noastră într-un model de bune practici şi conferă o caracteristică aparte Zilei Naționale a României.

Totodată, el a subliniat că, deşi, în prezent, buna colaborare şi sentimentul de pace socială sunt considerate drept un bun dat, garantat prin tratate internaționale sau legi interne, creşterea numărului discursurilor populiste sau a celor naționaliste în interiorul României, precum şi existența unor manifestări belicoase ale unor state, aflate nu foarte departe de frontiera noastră, pot afecta semnificativ buna funcționare a statului român.

De aceea, trebuie să monitorizăm cu atenție orice forma de xenofobie sau învrăjbire, fie aceasta interetnică, fie de altă natură. Ignorarea micilor izbucniri de ură duce la încurajarea celor care le generează, privind satisfacerea propriilor interese, iar astfel ne putem trezi, în scurt timp, într-o țară în care retorica populistă şi ura față de semeni poate devi obişnuință. Nu putem permite astfel de lucruri într-o Românie care a reuşit să evolueze şi să acceadă în principalele foruri internaționale, însuşindu-şi valorile democratice şi europene. Suntem datori să continuăm munca predecesorilor noştri în promovarea valorilor occidentale, care s-au dovedit eficiente, a mai afirmat parlamentarul.

În calitate de reprezentant al minorității ucrainene, doresc să transmit gândurile bune ale celor peste 50.000 de etnici ucraineni din România, care, de fiecare dată, întâmpină Ziua Națională cu bucurie, cu încredere în democrație şi în valorile europene pe care România le promovează astăzi, a declarat Nicolae Miroslav Petrețchi.

ÎNTÂLNIRI DE LUCRU

Vineri, 19 noiembrie 2021, preşedintele UUR şi deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a avut o întâlnire de lucru foarte eficientă cu inspectorul şcolar general al județului Maramureş, doamna Anca Minodora Costin Hendea, cu care a discutat aspecte legate de educația în limba ucraineană.

În cadrul întâlnirii, doamna inspector general a reiterat sprijinul inspectoratului pentru învățământul în limba ucraineană şi a exprimat întreaga sa disponibilitate privind rezolvarea unor probleme patrimoniale ale Liceului pedagogic „Taras Şevcenko" din Sighetu Marmației. Discuțiile despre aceste probleme trenante au fost necesare în vederea clarificării situației juridice în care se regăseşte instituția de învățământ, pentru a putea fi demarate proiecte de modernizare a clădirii, în scopul asigurării unui cadru favorabil desfăşurării cursurilor la standarde europene.

Cu ocazia acestei întâlniri, au fost, de asemenea, analizate modalitățile de consolidare a colaborării între Inspectoratul Şcolar Județean Maramureş şi Uniunea Ucrainenilor din România, inclusiv derularea unor proiecte comune pentru şcolile în care se studiază limba ucraineană. Domnul Petrețchi a prezentat un proiect de cooperare transfrontalieră româno-ucraineană, elaborat de UUR, desfăşurat în cadrul programului Erasmus+, care oferă posibilități de schimburi de experiență în domeniul educației pentru elevi şi profesori din România şi Ucraina.

Preşedintele UUR a avut deosebita plăcere să-i adreseze doamnei Anca Minodora Costin Hendea invitația de a participa la ceremonia de înmânare a premiilor concursului „Cel mai bun profesor de limbă ucraineană", organizat de Uniunea Ucrainenilor din România. Premiile constau în 25 de seturi interactive, cu următorul conținut: tablă interactivă, videoproiector şi laptop, concursul adresându-se cadrelor didactice de limbă şi literatură ucraineană din şcolile cu predare în limba ucraineană.

* * *

Preşedintele UUR, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a avut joi, 25 noiembrie, o nouă întâlnire cu Secretarul de Stat pentru Culte, domnul Victor Opaschi. Aceasta a avut loc la sediul Secretariatului de Stat pentru Culte (SSC).

Principalele teme dezbătute au vizat aspecte care țin de activitatea curentă, atât a protopopiatelor, parohiilor şi mănăstirilor subordonate Vicariatul Ortodox Ucrainean, cu sediul în municipiul Sighetu Marmației, cât şi a celorlalte lăcaşuri de cult, situate în localități cu populație majoritar ucraineană.

Nicolae Miroslav Petrețchi a prezentat o serie de probleme ce i-au fost semnalate în cadrul celei mai recente întâlniri pe care a avut-o cu reprezentanții Vicariatului Ortodox Ucrainean, precum şi dificultățile cu care se confruntă bisericile ortodoxe din localitățile cu populație majoritar ucraineană, ce nu aparțin de Vicariat.

De asemenea, au fost discutate situația bisericii ucrainene din Bucureşti şi demersurile întreprinse de Uniunea Ucrainenilor din România, cu susținerea Secretariatului de Stat pentru Culte şi a Vicariatului Ortodox Ucrainean, în vederea obținerii unui teren pentru construirea primei biserici care să deservească comunitatea ucraineană din capitala României.

În încheiere, preşedintele UUR a prezentat succint mai multe proiecte implementate de UUR în colaborare cu bisericile ucrainene şi a lansat invitația realizării unui parteneriat între SSC şi UUR, privind realizarea unor proiecte comune.

Observator

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

În contextul continuării aplicării măsurilor specifice stării de alertă, prelungită ca urmare a pandemiei provocate de coronavirus (COVID-19), şi având în vedere normele prevăzute de legislaţia în vigoare şi recomandările Departamentului pentru Situaţii de Urgenţă, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, a convocat pentru ziua de 29.11.2021, la sediul Filialei Maramureş a UUR, şedinţa Consiliului (Radei) UUR.

Lucrările acesteia, desfăşurate în format mixt, prin prezenţă fizică şi prin intermediul aplicaţiilor de pe tabletele UUR, au fost statutare, la şedinţă lipsind nemotivat doar 3 membri.

În prima parte a lucrărilor, compartimentele resurse umane şi contabilitate au prezentat informări referitoare la situaţia financiar-contabilă pentru luna octombrie a.c. şi principalele constatări rezultate în urma analizei pe categorii a cheltuielilor efectuate la nivelul filialelor, al comisiilor de specialitate ale UUR, precum şi din verificarea deconturilor transmise de preşedinţii de filiale pentru luna septembrie 2021. Totodată, a fost înaintat Consiliului şi preşedinţilor de filiale proiectul de decizie privind inventarierea patrimoniului Uniunii Ucrainenilor din România, planificarea concediilor angajaţilor pe anul 2022 şi demersurile ce se impun, ca urmare a ieşirii la pensie a administratorului UUR.

Şedinţa de lucru a continuat cu prezentarea şi aprobarea devizelor estimative pentru acţiunile planificate a se desfăşura în luna decembrie 2021. Domnul preşedinte al Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae Miroslav Petreţchi, a prezentat spre aprobare un număr de 19 devize estimative, cu sumele solicitate, care, în principal, s-au referit la organizarea şi desfăşurarea unor acţiuni specifice, dedicate: tradiţiilor ucrainenilor (Festivalul de colinde şi obiceiuri ucrainene, Concert de colinde ucrainene, Colinda ucraineană – specificitatea acesteia în Bucovina, Seara de colinde ucrainene etc.), sărbătorilor de iarnă la ucraineni (Sfântul Nicolae în mijlocul copiilor, Moş Crăciun cu plete dalbe, Sărbătorirea pomului de Crăciun, Sărbătorile de iarnă la ucrainenii sătmăreni – Sfântul Nicolae etc.), sărbătorirea a 1010 ani de la punerea pietrei de temelie a Catedralei Sfânta Sofia de la Kiev, Ziua Minorităţilor Naţionale în România, Serată literară – prezentarea cărţilor apărute sub egida UUR, în anul 2021 şi altele. Toate devizele prezentate de filiale şi de comisiile de specialitate au fost aprobate, iar acolo unde sumele solicitate au fost mai mari decât cele prevăzute în planul anual de cheltuieli, acestea au fost suplimentate.

Lucrările Consiliului au continuat cu prezentarea de către preşedintele UUR a unui număr de 83 de referate de necesitate pentru luna decembrie a.c. Prin acestea, preşedinţii filialelor şi cei ai comisiilor de specialitate ale Uniunii au solicitat alocarea sumelor de bani pentru: desfăşurarea şedinţelor de Comitet şi participarea la şedinţele Consiliului UUR, cheltuieli gospodăreşti, reamenajarea unor sedii, dotarea cu instrumente muzicale, costume tradiţionale ucrainene, obiecte de uz casnic şi gospodăresc, achiziţia de materiale consumabile şi combustibil, ajutorarea din fonduri proprii a unei familii din judeţul Timiş, sprijinirea bisericilor, suplimentarea premiilor ce urmează a fi acordate pentru câştigătorii concursului „Cel mai bun profesor”, remunerarea celor mai activi preşedinţi şi membri ai comitetelor organizaţiilor locale, precum şi a cadrelor didactice, care au adus un aport important în promovarea activităţii Uniunii Ucrainenilor din România şi altele.

Au urmat, ca puncte distincte pe ordinea de zi, prezentarea situaţiei cotizaţiilor transmise de către filialele UUR până în prezent şi situaţia membrilor Uniunii pe filiale.

Lucrările Consiliului au continuat cu prezentarea de către preşedintele Comisiei pentru probleme de presă, editare de cărţi şi mass-media, Ioan Herbil, a unui număr de şase volume, care urmează a fi tipărite din fondurile UUR, şi anume: „Sărbătoare (vol. III): Cu soarele în ochi”, autor Corneliu Irod, „Corul mixt ucrainean «Alunul verde»”, autor Ivan Liber, „Monografia satului Lunca la Tisa”, autor Ivan Hriniuc, „Revelare în cuvânt”, volum antalogat de Volodymyr Antofiychuk, „Nu-i uşor să ucizi un corb” şi „Nopţi banale”, ambele semnate de către acelaşi autor, Iurii Lucan.

Potrivit bunelor practici statornicite în activitatea conducerii UUR, dl Nicolae Miroslav Petreţchi a prezentat, în sinteză, activităţile desfăşurate în calitate de deputat, problemele în detaliu urmând a fi prezentate într-un material care va fi publicat în periodicele UUR.

Totodată, la şedinţa Consiliului UUR, a fost invitat şi vicarul Bisericii Ortodoxe Ucrainene, părintele Nicolae Lauruc, căruia i-au fost adresate mulţumiri pentru implicarea şi sprijinul pe care îl acordă ucrainenilor din România, Uniunii Ucrainenilor din România, şi, nu în ultimul rând, ucrainenilor din diasporă. Domnia sa a asigurat conducerea Uniunii că atâta timp cât va activa în funcţia de vicar, va organiza cursuri în vederea pregătirii preoţilor din localităţile cu populaţie majoritară ucraineană pentru a sluji în limba ucraineană, va menţine relaţia de colaborare dintre Uniune şi Vicariatul Ortodox Ucrainean. La rândul său, domnul Nicolae Miroslav Petreţchi, preşedintele UUR a precizat că Uniunea Ucrainenilor din România va continua să sprijine şi să ajute bisericile în întreaga lor activitate.

Spre sfârşitul lucrărilor şedinţei, au fost discutate şi aprobate numeroase solicitări, cum ar fi: acordarea de ajutor financiar din fondurile proprii ale UUR unei familii care a rămas fără casă, în urma unui incendiu, semnarea unui contract de colaborare cu TVR Cluj, pentru promovarea culturii, obiceiurilor şi a datinilor comunităţii ucrainene, semnarea unor viitoare parteneriate cu Vicariatul Ortodox Ucrainean şi altele.

La încheierea şedinţei, Consiliul Uniunii a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre problemele şi măsurile analizate şi aprobate, acestea fiind semnate de toţi membrii Radei.

Următoarea şedinţă de lucru a Consiliului va avea loc la o dată şi într-o locaţie care vor fi comunicate în timp util filialelor.

Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România

Cronica activităţii UUR

Sâmbătă, 13 octombrie 2021, Filiala Bucureşti a UUR a organizat evenimentul „De strajă lângă ei, pune-voi cuvântul”, în memoria scriitorilor ucraineni din Bucureşti.

Membrii organizaţiei bucureştene au depus flori la mormântul scriitorului Mykola Corsiuc, fost redactor şef al revistei pentru copii „Dzvonyk”. Manifestarea comemorativă a continuat la sediul Filialei UUR Bucureşti, unde preşedintele acesteia, Mihai Traista, a evidenţiat rolul scriitorilor în dezvoltarea literaturii şi a culturii ucrainene, în general.

Duminică, 14 noiembrie 2021, la biserica ucraineană din Bucureşti, părintele paroh Vladimir Malcovici a oficiat o slujbă de pomenire a scriitorilor şi oamenilor de cultură ucraineni. La eveniment, au participat membrii şi simpatizanţii Filialei bucureştene a UUR, scriitori, jurnalişti şi, bineînţeles, rude şi cunoştinţe ale scriitorilor şi oamenilor de cultură comemoraţi.

***

Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România împreună cu specializarea Limba şi literatura ucraineană din cadrul Departamentului de limbi şi literaturi slave au organizat, în regim online, la data de 20 noiembrie a.c., manifestarea cultural-ştiinţifică dedicată celor „130 de ani de la naşterea poetului şi publicistului Pavlo H. Tychyna”.

Despre parcursul literar, existenţial şi civic al lui Pavlo Tychyna precum şi despre particularităţile stilistice ale liricii sale a vorbit doamna lector dr. Cristina Silaghi, în comunicarea „Universul liric al lui Pavlo H. Tychyna”. Moderatoarea acţiunii, lector dr. Mihaela Herbil, a evidenţiat aspecte mai puţin cunoscute din viaţa şi activitatea omului de cultură omagiat, subliniind atât erudiţia acestuia, cât şi calitatea sa de traducător.

Au urmat vizionarea unui film documentar dedicat lui Pavlo Tychyna, din seria „Hra doli” („Jocul destinului”), şi un moment poetic, care a constat în citirea de către participanţi a unor poezii şi poeme ale poetului omagiat.

La manifestare, a fost prezente cadrele didactice universitare: directorul Departamentului de limbi şi literaturi slave, lector dr. Balázs Katalin, lector dr. Judit Bartalis, lector dr. Cristina Silaghi, lector dr. Mihaela Herbil, redactorul-şef al revistei „Clopoţel”, Lyudmyla Dorosh, redactorul aceleiaşi reviste, jurnalista Olga Senyshyn, studenţii şi membrii Filialei clujene a UUR, Mara Rus şi Diana Spivaliuc.

Evocarea personalităţii creatoare a lui P. Tychyna a avut loc într-o atmosferă deosebit de relaxantă, plăcută şi productivă, asigurată de toţi cei prezenţi.

***

Filiala suceveană a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în parteneriat cu Organizaţia locală UUR din Paltinu şi Şcoala Gimnazială Vatra Moldoviţei, o manifestare comemorativă în memoria victimelor Holodomorului, tragicul eveniment petrecut în Ucraina anilor 1932-1933.

Participanţii – elevi şi profesori – s-au alăturat zecilor de milioane de ucraineni de pretutindeni, au ţinut un minut de reculegere în memoria victimelor politicilor regimului stalinist şi au aprins lumânări în memoria celor care au fost ucişi prin înfometare.

Au fost vizionate imagini ale monumentelor ridicate pentru a cinsti memoria celor care au avut de suferit în timpul foametei: monumentul de la Kiev şi memorialele din regiunea Poltava – Ucraina, Winnipeg, Windsor şi Calgary – Canada.

Manifestarea a fost iniţiată şi organizată de profesoara de limbă ucraineană Constantina Bursuc, aceasta vorbindu-i noii generaţii despre ororile Holodomorului, una dintre cele mai negre pagini din istoria poporului ucrainean.

Ziua comemorării victimelor Holodomorului a fost instituită în anul 1998, fiind marcată, anual, de ucrainenii din toată lumea, în a patra sâmbătă a lunii noiembrie.

***

Sâmbătă, 27 noiembrie, Comitetul Filialei Bucureşti a Uniunii Ucrainenilor din România, împreună cu Ambasada Ucrainei în România şi Biserica Ucraineană din Bucureşti au organizat evenimentul „Holodomorul din anii 1932-1933 în Ucraina – necesitatea condamnării lui la nivel internaţional”.

În cadrul acţiunii, a avut loc un parastas de pomenire a victimelor Holodomorului, oficiat de preotul paroh Vladimir Clement Malcovici. Însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România, Paun Rohovei, şi preşedintele Filialei Bucureşti a Uniunii Ucrainenilor din România, Mihai Traista, au vorbit despre importanţa recunoaşterii acestei tragedii la nivel internaţional, iar actorul Ştefan Apostol a citit un fragment din romanul Anastasiei Lysyveţ „Amintiri despre anul ’33”.

Foametea ucraineană (1932-1933), cunoscută şi sub numele de Holodomor, a fost unul dintre cele mai tragice momente pe care le-a trăit poporul ucrainean în istoria sa modernă. Denumit şi „genocidul ucrainean”, Holodomorul a fost pus la cale de guvernul sovietic, în frunte cu Iosif Visarionovici Stalin, liderul de atunci al Kremlinului.

Monografia satelor ucrainene din Banat

La data de 5 octombrie 2021, la sediul UUR din municipiul Lugoj, a avut loc lansarea cărţii semnate de către prof. Maria-Adelina Bobic, apărută la editura „Eurostampa” din Timişoara. La acest eveniment interesant şi plăcut, au fost prezenţi invitaţi din partea Primăriei, ai Ambasadei Ucrainei în România, Excelenţa Sa Paun Rohovei cu soţia, membrii UUR din cadrul Filialei Timiş, împreună cu preşedintele acesteia, dl Gheorghe Hleba, cadre didactice etc.

Prezentarea evenimentului a avut loc în prezenţa distinsei moderatoare dna Henrieta Szabo, directoarea Bibliotecii Municipale din Lugoj. Este o onoare să scrii o carte, este o onoare să fii cititor şi să scrii despre etnia din care faci parte. Această nouă apariţie editorială ne dezvăluie rădăcinile neamului nostru, care, în mod cert, conţine surse valoroase privind consolidarea noastră spirituală şi intelectuală. Nu putem trăi decât dacă ne cunoaştem trecutul, iubim prezentul şi luptăm pentru un viitor frumos. Am citit monografia şi m-am convins de faptul că aceasta reprezintă o cale spre cunoaşterea frumuseţilor pe care le deţine minoritatea ucraineană şi pe care autoarea acesteia o descrie cu multă sârguinţă. Cartea, redactată în limba română, este un volum-mesaj.

Autoarea acesteia s-a născut în anul 1981, la Reşiţa, judeţul Caraş-Severin, iar copilăria şi-a petrecut-o printre stupii de albine din satul bunicilor, Zorile. După absolvirea Liceului Economic

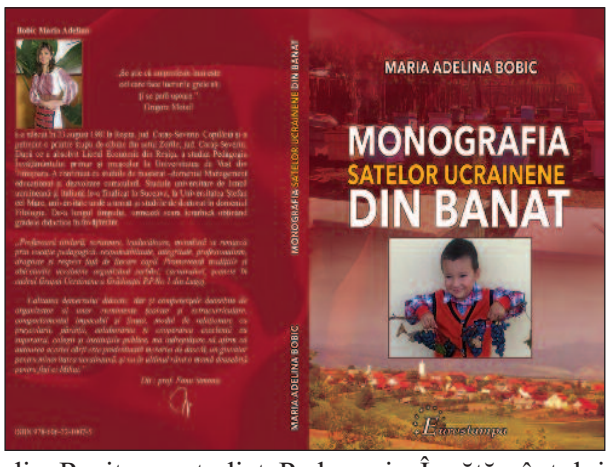

din Reşiţa, a studiat Pedagogia Învăţământului Primar şi Preşcolar la Universitatea din Timişoara, a continuat cu masteratul, apoi, cu studiile universitare la limba ucraineană şi italiană. A urmat studiile de doctorat în domeniul filologiei.

Doamna director, prof. Simona Fanu, a afirmat: „Autoarea acestei cărţi, prof. tilular, scriitoare şi metodistă, se remarcă prin motivaţie pedagogică, profesionalism, promovează tradiţiile şi obiceiurile ucrainene, organizează serbări şi activităţi în cadrul Grădiniţei PP1 Lugoj, fiind predestinată meseriei de dascăl”.

Volumul „Monografia satelor ucrainene din Banat (Graiurile comunităţilor româno-ucrainene din Banat. Terminologiile profesionale locale)” este structurată pe şase capitole şi pe mai multe subcapitole. Sunt prezentate satele ucrainene din judeţul Caraş-Severin: Cornuţel, Zorile, Copăcele, respectiv Criciova, Ştiuca, Dragomireşti din judeţul Timiş, fiind descrise cele patru valuri de migraţii ale ucrainenilor, reperele istorice şi demografice, datele economice şi culturale, ocupaţiile tradiţionale ale populaţiei din zonă, agricultura, pomicultura şi albinăritul. Ultimele pagini ale cărţii cuprind anexe şi iconografie. Autoarea a muncit timp de câţiva ani, a cules date, s-a informat, a studiat, a fost ajutată de apropiaţi, cunoscuţi, familie, părinţi, în special de către tatăl ei, care, fiind cantor, un bun creştin şi apicultor din tinereţe, deţinea foarte multe cărţi şi informaţii, mai cu seamă cele legate de stupărit.

La finalul evenimentului, prof. Maria-Adelina Bobic a mulţumit tuturor celor care s-au implicat în realizarea acestei cărţi. În *Cuvânt înainte*, dna prof. psihopedagog Ana Pozsar scrie: „Cărţile sunt urmele care ajută în această luptă, sunt indicatoarele care ne îndrumă când trecem prin momente grele”. Autoarea speră că lucrarea ei va prezenta un stimul pentru alţi profesori, cercetători, studenţi români şi ucraineni, în vederea apariţiei şi a altor studii, poate mai ample.

Mai multe exemplare au fost donate bibliotecilor din Reşiţa, Lugoj, Timişoara şi Bibliotecii Naţionale din Bucureşti.

Anna BEREGHI

„Copii și tineri integrați pentru o lume mai bună” – proiect european, la Șerbăuți

„Tot ceea ce nu avem de la natură şi de care avem nevoie când suntem mari este dat prin educație. Această educație ne vine de la natură, de la oameni sau de la lucruri”. (Jean Jacques Rousseau)

Şcoala Gimnazială Şerbăuți, județul Suceava, în parteneriat cu Universitatea „Ştefan cel Mare” Suceava, participă la derularea activităților propuse în cadrul Proiectului „Copii şi tineri integrați pentru o lume mai bună”, care beneficiază de fonduri oferite de Norvegia prin Granturile Norvegiene din cadrul Programului Dezvoltare Locală, în valoare de 1.212.665 de euro.

Proiectul este inițiat şi implementat de Universitatea „Ştefan cel Mare” Suceava, în parteneriat cu Centrul Județean de Resurse şi Asistență Educațională din Suceava şi Asociația pentru Sprijin în dezvoltarea Economiei sociale – Incluziune, Responsabilitatea Cooperatistă, Antreprenoriat Social (IRCAS) din Tulcea. Perioada de desfăşurarea a activităților este ianuarie 2021 – decembrie 2023.

Obiectivul general al proiectului constă în abordarea integrată şi inovativă a 80 de copii cu cerințe educaționale speciale şi a 750 de copii cu risc de abandon şcolar, respectiv a 211 cadre didactice şi a 268 de părinți/tutori ai copiilor aflați în situație de risc, în vederea creşterii gradului de incluziune socială a copiilor din trei regiuni de dezvoltare: una în județele Suceava şi Botoşani, respectiv celelalte două: în Harghita şi Tulcea.

Grupurile țintă vizate de proiect sunt selectate din 11 instituții de învățământ preuniversitar (parteneri asociați) din cele patru județe menționate: Şcoala Gimnazială Panaci, Şcoala Generală „O. C. Tăslăuanu” Bilbor, Şcoala Gimnazială Şerbăuți, Şcoala Gimnazială Siminicea, Şcoala Gimnazială Măriței, Şcoala Gimnazială Drăgoieşti, Şcoala Generală Manoleasa, Şcoala Gimnazială Valea Nucarilor, Şcoala Gimnazială „Nichifor Ludovig” Niculițel, Şcoala Gimnazială Beştepe, Şcoala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Nufărul. Aceste grupuri sunt formate din persoane cu vârste cuprinse între 6 şi 13 ani, provenite din rândul şcolarilor.

Criteriile de apartenență care stau la baza formării grupurilor țintă vizează: copii şi tineri proveniți din familii cu situații materiale precare, din zone rurale; copii care au unul sau ambii părinți plecați la muncă în străinătate; copii care s-au întors din străinătate şi au nevoie de sprijin pentru reintegrare socială şi şcolară; copii din familii dezorganizate sau monoparentale; copii cu dizabilități şi CES (cerințe educaționale speciale).

Pe parcursul celor trei ani, sunt cuprinse o serie de activități care vizează copiii vulnerabili şi persoanele care interacționează direct cu aceştia: părinții şi cadrele didactice. Prima activitate prevede identificarea, selectarea şi monitorizarea copiilor cu risc de abandon şi cu dificultăți de învățare. Următorul pas priveşte furnizarea de servicii de sprijin educațional de tip „şcoală după şcoală”. În cadrul acestei activități, la nivelul Şcolii Gimnaziale Şerbăuți, profesoara de matematică, Silvia Boiciuc şi profesoara de limba română, Roxana Dragomir, au efectuat ore suplimentare de pregătire a elevilor din grupul țintă, cu scopul de a îmbunătăți rezultatele şcolare ale acestora. În intervalul august – octombrie 2021, s-au desfăşurat acțiunile prevăzute de cea de-a treia activitate din proiect, şi anume activitățile sportive şi de lucru în echipă, sub îndrumarea profesorului de sport Apetri Cristian, şi activitățile creative în vederea creşterii stimei de sine, care au intrat în responsabilitatea profesoarei Delia Martineac.

Părinții elevilor din grupul țintă au beneficiat de consiliere parentală, oferită de specialiştii din cadrul Centrului județean de resurse şi asistență educațională Suceava (CJRAE). De asemenea, aceşti specialişti au oferit copiilor consiliere şcolară şi de orientare profesională. Toate cadrele didactice de la Şcoala Gimnazială Şerbăuți au participat, în perioada 5–15 iulie 2021, la cursul de perfecționare profesională „Educație incluzivă”, organizat de Pro-eurocons.

Derularea acestui proiect va contribui direct la îmbunătățirea procesului educațional din instituțiile şcolare implicate, la o utilizare mai eficientă a resurselor umane existente, prin evidențierea necesității integrării şi a menținerii în procesul de învățământ a copiilor cu diverse vulnerabilități, în vederea unei dezvoltări durabile şi a reducerii disparităților economice şi sociale.

Mihaela-Delia MARTINEAC

Mă-nchin României

Mă-nchin României încă din pruncie
Acestei zeițe c-un nimb tricolor,
E-aşa de frumoasă ca şi-o veşnicie,
Precum e tot cerul când e fără nor.

Eu o prețuiesc fiindcă e strălucită,
Are-nfățişarea minunii cereşti,
E ca şi-o cântare celebră, vestită,
În care te vezi şi te bucuri că eşti...

E ca şi tot auru-ntregii planete,
Precum sunt eroii întregului neam,
Precum sunt a lor minunate portrete
Cărora de mici încă ne închinăm...

Căci ei sunt ca razele nepieritoare,
Nici o catastrofă nu le va zdrobi,
Iar noi la orice strălucită serbare
Ca pe nişte îngeri le vom proslăvi.

Sunt ai României, curate, eterne,
Sunt ca un miracol c-un falnic destin,
Cu ea şi cu ei bucuria aşterne
În fiii ei buni şi c-un suflet creştin.

De-aceea şi merită de-a fi iubită,
Cu Dunărea ei, şi cu munți şi grădini,
Pentru România o viață jertfită
E înconjurată de mii de lumini.

Căci azi România nu poate fi-nvinsă
Pe-acest drum pe care se află acum,
De nici o putere haină, aprinsă,
Nu poate fi-nvinsă nicicând, nicidecum,

Căci azi România este-o frumusețe
Chiar cerul declară că este aşa,
E plină de farmec, de har şi noblețe
De tot ce azi poate-un miracol avea...

E ca şi-o minune din ceruri venită
Aici pe pământ pentru a îndrăgi
Poporul român cu-o iubire-nsorită,
De a-l bucura şi de a-l ferici.

Şi-o face cu dragoste azi România,
Noi faptele şi le vedem, le simțim,
Fiindcă e măreață ca şi veşnicia
În care dorim cu ea-n veci să trăim.

Mihai VOLOŞCIUC

„Elevi acum, profesori în devenire”,

parteneriat internaţional România – Ucraina

În contextul unei societăți aflate într-o permanentă schimbare, şcoala trebuie să găsească soluții pentru a se adapta corespunzătoarei dinamici continue. Din această perspectivă, parteneriatele educaționale trebuie să devină o prioritate a strategiei de dezvoltare a sistemului de învățământ.

Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava găzduieşte grupele de elevi care studiază limba ucraineană, manifestând deschidere şi sprijin pentru studiul acestei limbi materne. La inițiativa dnei insp. prof. Lucia Mihoc, în anul 2017, a fost lansat parteneriatul educațional internațional „Elevi acum, profesori în devenire”. Având în vedere buna colaborare dintre părți şi succesul pe care l-a avut, vineri, 26 noiembrie 2021, acordul din cadrul acestui parteneriat a fost reînnoit pentru anul şcolar în curs. Echipa de coordonatori a proiectului este formată din cadre didactice cu o vastă experiență în domeniul educației: prof. Anca Maria Tronciu, prof. Gabriela Cazac, prof. Andreea Cezara Iacob, prof. Ana-Maria Catargiu, prof. Lucia Mihoc, prof. Luminița Ştefănel.

Dat fiind interesul bilateral pentru dezvoltarea colaborării în domeniul educației şi culturii al părților implicate: Colegiul Național „Mihai Eminescu”, reprezentat de dna director Anca Maria Tronciu, şi Colegiul Pedagogic al Universității „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți, reprezentat de dna director Natalia Palii, şi având ca instituții partenere Inspectoratul Şcolar Județean Suceava, reprezentat de dl inspector şcolar general, prof. Grigore Bocanci, şi Departamentul Învățământ şi Ştiință al Administrației Regionale de Stat Cernăuți, reprezentat de dna director Ludvyga Țurcan, această colaborare reprezintă o experiență importantă atât pentru cadre didactice, cât şi pentru tinerii implicați. Acest demers se adresează elevilor din clasele IX-XII, profil învățători-educatoare şi studenților ucraineni, cuprinzând trei secțiuni: „Eseuri”, „Proiecte de activități extraşcolare” şi „Miniproiecte de cercetare psihopedagogică”.

Acordul implică dezvoltarea competențelor de exprimare psihopedagogică şi a conduitelor didactice performante ale elevilor de liceu, în vederea creşterii eficienței calității procesului instructiv-educativ, precum şi dezvoltarea de relații interinstituționale şi interpersonale stabile de colaborare, în vederea desfăşurării unor proiecte viitoare. Echipa internațională responsabilă cu activitățile metodice este formată din profesori metodişti, coordonatori de practică pedagogică: Rodica Cozaciuc, Constantin Cocerhan, Carmen Şindilar, Maria Rotariu, Mariana Popescu, Laurența Hacman, Ioan Moldovan, Natalia Palii, Myroslava Sykova, Lidia Koptiuk, Vasyl Proțiuk, Dmytro Bachynskyi, Valentina Senyceak, Liudmyla Hudyma, Vadym Antoniuk, Tetiana Rusnak, Maryna Traciuk, Heorhii Lazarovyci, Inna Zlotnikova-Slyvca.

Derularea unui astfel de parteneriat aduce beneficii multiple pentru tinerii proveniți de la respectivele instituții, cum ar fi: posibilitatea de a efectua asistențe la ore, implicarea în activități de cercetare pedagogică, stimularea creativității, prin elaborarea unor eseuri pe teme date, participarea la discuții şi dezbateri cu teme educaționale. Această experiență constituie o pondere importantă în evoluția viitoarelor cadre didactice.

Atât Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava, cât şi Colegiul Pedagogic al Universității „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți se obligă, pe parcursul derulării acestui acord de parteneriat, să primească delegațiile formate din cadre didactice, elevi şi studenți, aflate în vizită de lucru; să realizeze activități, proiecte/programe comune în domeniul educațional; să organizeze şi să participe la conferințe ştiințifice, simpozioane, mese rotunde, training-uri, diferite concursuri etc.

Şcoala modernă are la bază metode diferite față de cele clasice, bazate în special pe expunerea, memorarea şi reproducerea informațiilor. Tinerii din ziua de azi trebuie antrenați în activități cu participare interactivă, de socializare cu accent pe experimentarea unor situații, de observare a realității şi punerea în practică a celor învățate. Parteneriatele şcolare înlesnesc realizarea unor activități prin care elevii au posibilitatea să se perfecționeze, să pună în practică cunoştințele într-un mod eficient şi atractiv, să participe la competiții, excursii, schimburi de bune practici, care vor favoriza socializarea şi dezvoltarea competențelor de comunicare în limbile română şi ucraineană.

Inițierea şi derularea diferitelor activități educaționale curriculare şi extracurriculare pe baza unor proiecte şi parteneriate care implică echipe formate din profesori şi elevi reprezintă o necesitate a activității didactice moderne.

Felicităm întreaga echipă implicată în realizarea acestui proiect şi le urăm mult succes!

prof. Mihaela Delia MARTINEAC

Parodie

APARE TOAMNA AURIE

(fragment)

(după poezia „Apare toamna aurie” a lui Mihai Voloşciuc din *Curierul ucrainean*, nr. 441-442, 2021)

Apare toamna ca şi-n Topârceanu
Întâi o boare, vijelie-apoi,
Nu ştiu de ce, dar parcă văd că anu'
Acesta a venit cu țeluri noi.

În primul rând, rabat la bucurie
Că țara-i tristă, lumea toată e
Cuprinsă de perfida pandemie,
E condamnată făr-a şti de ce.

Poate că vara fost-am mult prea siguri
Că am scăpat de groaznicul flagel,
Ne-am prea expus, ne-am făcut rău noi singuri,
La ce va fi, nu ne-am gândit defel.

Şi-acum sosită-n loc să ne răsfețe
Cu roadele-i şi sute de culori,
Îşi pune masca, face fețe-fețe
Şi se ascunde sub de ploaie nori!

Lucian PERȚA

Gânduri despre limba maternă

Fiecare popor are graiul său cel dulce, are limba sa maternă pe care o iubeşte şi o ocroteşte. Cunoaşterea şi studierea limbii materne este esenţială în formarea caracterului patriotic şi a unităţii lingvistice şi culturale, contribuind la educaţia şi conduita celor care o vorbesc. De aceea, limba este o nestemată strălucitoare şi nepreţuită în cufărul cu bogăţii al unui neam.

Ucraineana este limba mea maternă. Eu o văd ca pe o limbă melodioasă, o explozie de sentimente transpuse în cuvinte, o mişcare a sufletului. Anual, la 9 noiembrie, este sărbătorită oficial Ziua Limbii Ucrainene în România.

Limba maternă mi-a oferit întotdeauna multe bucurii şi oportunităţi. În primul rând, vreau să menţionez faptul că am participat la Olimpiada Naţională de Limba şi Literatura Ucraineană încă din clasa a VII-a, acum eu fiind în a XII-a. Pe lângă faptul că am obţinut mereu rezultate frumoase, alături de premii deosebite, experienţa de a mă afla acolo şi de a cinsti limba ucraineană mi-a bucurat sufletul. De asemenea, am fost prezentă şi la concursurile de recitare a poeziei ucrainene, unde atmosfera plăcută a fost de neuitat. Este minunat să te afli acolo unde limba ucraineană se aude la tot pasul şi eşti înconjurat de oameni buni, care vin să-şi dovedească devotamentul faţă de graiul lor matern. Un alt lucru îmbucurător îl reprezintă faptul că la aceste evenimente participă mulţi elevi, toţi iubitori de limbă ucraineană. Aceştia, pe de o parte, vorbesc limba ucraineană acasă, iar, pe de alta, o studiază şi la şcoală, lucru care este foarte important pentru a păstra vie în timp limba maternă.

Şi în casă, răsună limba ucraineană. Bunicii, părinţii, unchii, mătuşile, toată familia mea vorbeşte limba noastră maternă, pe care mi-au transmis-o şi mie prin viu grai, aşa cum au primit-o şi ei, la rândul lor, de la strămoşii noştri. Acest grai este glasul sufletului care se naşte tocmai din adâncul fiinţei, din cele mai calde sentimente. Nimic nu este mai frumos decât atunci când toată familia se adună într-un cadru de sărbătoare, iar limba ucraineană vibrează în jur, fiecare vorbind-o aşa cum ştie şi cum crede de cuviinţă. Este o imagine înduioşătoare, cum rar îţi este dat să vezi. Famila este ceva sfânt, iar limba vorbită îmbogăţeşte caracterul ei sacru.

Pentru mine, limba ucraineană face parte din viaţa cotidiană şi o întâlnesc pretutindeni: acasă, acolo unde este cea mai dulce, la şcoală, acolo unde o studiez cu drag, la biserică, acolo unde ascult înălţătoarea slujbă ţinută în limba maternă. Mă însoţeşte la orice pas şi aşa va fi mereu. O preţuiesc, o iubesc şi o păstrez într-un loc special al sufletului meu.

Cezara GRIGORAŞ

Cosmin şi Lucian Costi, doi fraţi români care au îmbrăţişat limba ucraineană

La data de 9 noiembrie, este sărbătorită oficial Ziua Limbii Ucrainene în România, iar cultivarea şi studierea limbii materne constituie un element prioritar într-o societate. În ţara noastră, ucrainenii reprezintă a treia minoritate după numărul de etnici şi trebuie să ne mândrim, să respectăm şi să preţuim limba noastră maternă.

Cosmin şi Lucian Costi s-au născut în luna octombrie, unul la începutul ei, iar celălalt la sfârşitul acesteia, la o diferenţă de un an, într-o familie numeroasă, într-un sat de lângă Rădăuţi, judeţul Suceava. Din cauza neajunsurilor materiale şi a situaţiei grele de acasă, unii dintre copii ajung într-un Centru de Plasament la Suceava, unde încep şcoala primară. Cosmin şi Lucian au avut un mare noroc, şi, de acolo, au fost preluaţi de o familie de ucraineni din Negostina, de mama socială, doamna Livia Grigoraş. Cosmin era în clasa a III-a, iar Lucian, în a II-a, amândoi mici, stânjeniţi, nu cunoşteau pe nimeni, dar mama Livia i-a încurajat chiar de la început să nu le fie frică de necunoscut, pentru că ea îi va ajuta să se integreze în noua familie de la şcoală şi chiar în cea din noua lor casă. Băieţii au prins curaj şi s-au integrat destul de repede în societate, dar nu vorbeau decât limba română. Mama Livia, fiind o ucraincancă neaoşă, cu rădăcini adânci în păstrarea identităţii ucrainene, a început să vorbească cu ei în graiul satului Negostina, limba ucraineană, şi aşa, încetul cu încetul, băieţii au prins drag de noua limbă maternă. Au terminat şcoala generală, au intrat la Liceul din Siret, amândoi la filologie, secţia ucraineană, având-o ca profesor pe doamna Antoneta Crainiciuc, care i-a pregătit temeinic în ceea ce priveşte studiul limbii ucrainene. Amândoi au participat la diferite concursuri şcolare, la olimpade de limbă ucraineană şi uite aşa din copii români au ajuns să vorbească foarte bine limba ucraineană. Amândoi au absolvit deja şi liceul, iar Cosmin şi-a încercat norocul la o facultate. Concursul de admitere a fost online, din cauza perioadei pandemice, şi iată că a reuşit la Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iaşi, Facultatea de Litere (română-engleză), secţiunea jurnalism, azi, fiind student în anul II.

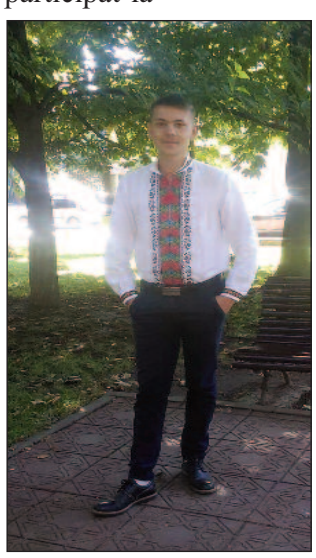

La Iaşi, există o puternică organizaţie de ucraineni, motiv pentru care a promis că va colabora cu ei, pentru a se menţine în atmosfera ucraineană.

Băieţii au absolvit fiecare an de şcoală, mai ales de liceu, cu medii mari, chiar peste 9,50, au fost premianţi spre bucuria şi satisfacţia părinţilor sociali, care au avut un rol primordial în formarea lor. Lucian, după terminarea licelui, s-a angajat, deocamdată, ca muncitor. Amândoi sunt copii cu frică de Dumnezeu, participă la slujbele bisericeşti din Negostina, iar Cosmin este uneori şi ajutorul cantorului, cântând, totodată, cu noi în corul creştin ortodox. Amândoi poartă cu mare drag costumul popular, cel ucrainean, citesc şi recită versuri cu mult talent, îndrăgesc cântecul ucrainean şi sportul, pentru menţinerea sănătăţii.

Anii au trecut, iar fraţii Cosmin şi Lucian Costi tot la Negostina au rămas, unde şi-au făcut mulţi prieteni şi, în mod sigur, vor avea un viitor frumos, ca urmare a educaţiei primite, iar limba ucraineană o vor păstra în suflet. Cinste lor, cât şi părinţilor sociali!

Felicia GRIGORAŞ

Ziua Limbii Ucrainene în România – sărbătorită la Timiş

„Ziua Limbii Ucrainene din România” a fost sărbătorită cu mare bucurie de elevi, profesori şi preşcolari în toate unităţile de învăţământ din Timiş, acolo unde se predă limba maternă.

În mediul virtual ori fizic, începând de la grădiniţă până la liceu, toată lumea s-a pregătit cu poezii, desene colorate, cântece, scenete sau proiecte de lecţie, susţinute de către dascălii etniei noastre. Din acest tablou, nu au lipsit straiele tradiţionale, cămaşa, coronița sau drapelul ucrainean, elemente ce au adus un plus de culoare şi de etnicitate evenimentului.

Reprezentantul minorităţii ucrainene din cadrul Inspectoratului Şcolar Judeţean Timiş, profesorul Mihai Bobic, a subliniat faptul că nu aniversăm doar „Ziua Limbii Ucrainene”, ci şi „Ziua Scrierii Ucrainene”, deoarece la data de 9 noiembrie, Biserica Ortodoxă Ucraineană îl prăznuieşte şi pe Letopiseţul Nestor, care, datorită lucrării sale „Cronica vremurilor trecute”, a adus o contribuţie esenţială la identitatea noastră.

Această capodoperă reproduce istoria Rusiei Kievene, între anii 850-1110, fiind scrisă în jurul anului 1113, la Kiev. Lucrarea este considerată una dintre sursele fundamentale folosite în interpretarea istoriei timpurii a slavilor răsăriteni şi un prim exemplu al literaturii slavone. În anul 1997, poporul ucrainean a adoptat legea care a pecetluit această sărbătoare sub denumirea „Ziua Limbii şi a Scrierii Ucrainene”, iar, în ţara noastră, este sărbătorită oficial începând cu anul 2018, când, la iniţiativa preşedintelui Uniunii Ucrainenilor din România şi a deputatului Nicolae Miroslav Petreţchi, Parlamentul României a adoptat Legea nr. 213/2018. Domnia sa a declarat în plenul Parlamentului şi, ulterior, a postat pe site-ul oficial al UUR următoarele: *Pe 9 noiembrie, când este sărbătorită oficial Ziua Limbii Ucrainene în România, am dorit să subliniez de la tribuna Parlamentului că diversitatea lingvistică este o componentă fundamentală a identităţii europene, iar cultivarea limbii materne rămâne un element prioritar pe continentul european şi cel mai puternic instrument de conservare a patrimoniului unui popor. Legea nr. 213/2018 a transpus în practică o dorinţă mai veche a etnicilor ucraineni de a celebra Ziua Limbii Ucrainene în fiecare an, la 9 noiembrie. Cu toate acestea, trebuie să rămânem conştienţi că adoptarea unei legi nu reprezintă o garanţie că limba maternă va rămâne vie...*

În judeţul Timiş, sunt peste 700 de elevi care învaţă la şcoală limba ucraineană. Pe lângă aceştia, mai sunt copii ai etniei noastre care nu au această posibilitate, deoarece, fiind mai izolaţi şi mai puţini din punct de vedere numeric, nu se întrunesc condiţiile formării unei clase sau a unei grupe de studiu.

Localităţile în care se predă limba ucraineană sunt: Ştiuca, Dragomireşti, Bethausen, Bârna, Petroasa Mare, Darova, Variaş, Maşloc, Remetea Mică, Soca, Lugoj şi şcoala de duminică din Timişoara. Cei mici învaţă limba maternă încă de la grădiniţă, ca, de exemplu, cea cu program normal din Ştiuca, unde există sunt două grupe, mică şi mijlocie, iar, în Dragomireşti, Petroasa Mare şi Lugoj funcţionează câte o grupă de preşcolari.

În ceea ce priveşte învăţământul liceal, avem o secţie de limba ucraineană la Liceul „Iulia Hasdeu” din Lugoj, începând cu clasa a IX-a până în a XII-a. Aceasta a fost înfiinţată în anul 2006 şi este rezultatul eforturilor depuse de către Comitetul Uniunii Ucrainenilor din România, Filiala Timiş, alături de părinţii şi dascălii acelor vremuri, iar, în curând, elevii vor trece pragul noului laborator de limbă ucraineană, care va fi dotat cu aparatură electronică şi tot ce este necesar aprofundării limbii materne. Proiectul a fost iniţiat de Uniunea Ucrainenilor din România.

Astfel, după o vacanţă prelungită, „Ziua Limbii Ucrainene în România” a fost sărbătorită în Timiş cu mult entuziasm. Atât profesorii, cât şi elevii şi-au dorit ca prin activităţile lor să iasă din aceste izolări şi să-şi exprime bucuria, fie ea în mediul online, fie la clasă. Unii au recitat din operele marelui poet ucrainean Taras Şevcenko, alţii au cântat, iar cei mici au desenat. În concluzie, s-a putut remarca dorinţa lor de a promova limba ucraineană, care, în momentul de faţă, se află pe locul 26 după numărul de persoane care o folosesc, la nivel mondial, a susţinut inspectorul de limbă ucraineană, Mihai Bobic.

Totodată, reprezentantul din cadrul Inspectoratului Şcolar Judeţean Timiş a mai declarat că pentru ucrainenii din partea de vest a României, ţinutul Banat, care au migrat, conform primului val, în timpul Imperiului Austro-Ungar, adică de peste 100 de ani, şi, mai târziu, conform celui deal doilea val, începând cu anul 1970, această sărbătoare este şi mai importantă, deoarece prin ea ne omagiem limba strămoşilor şi a poporului nostru, ea fiind pentru mulţi dintre noi limba maternă.

De „Ziua Limbii Ucrainene din România” nici dascălii proveniţi din rândul minorităţii noastre nu au fost uitaţi, pentru aceştia, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat în premieră concursul „Cel mai bun profesor de limbă ucraineană”. Premiile constau în 25 de pachete care conţin: tablă interactivă, videoproiector şi laptop. În urma preselecţiei organizate de către Comitetul UUR Timiş, împreună cu inspectorul de limbă ucraineană Mihai Bobic, au fost nominalizate spre jurizare CV-urile următoarelor cadre didactice: Violeta Manzur, profesor la secţia de limbă ucraineană a Liceului „Iulia Hasdeu” din Lugoj şi la Şcoala Gimnazială Darova, Maria Szabo Condrei, dascăl la Şcoala Gimnazială Bethausen, şi Mariana Cubaş, cadru didactic la Şcoala Gimnazială Petroasa Mare. Menţionăm că acestea au

întrunit toate condiţiile şi criteriile din regulamentul concursului naţional mai sus menţionat.

Tot cu acest prilej, preşedintele Filialei Timiş a UUR, Gheorghe Hleba, a lansat un mesaj de susţinere a proiectelor iniţiate de Uniunea Ucrainenilor din România şi a transmis pe această cale atât profesorilor, cât şi elevilor „Mult succes în activitate!”.

Mihaela BUMBUC

Bucătăria ucraineană – între tradiţie şi inovaţie

Trăim în vremea tehnologiei, şi a vorbi despre tradiţii, obiceiuri gastronomice sau despre portul popular unora li se pare perimat. Uneori, uităm că pentru noi, locuitorii comunei Moldova-Suliţa, tradiţiile şi obiceiurile străvechi reprezintă „identitatea noastră ca neam”, cartea noastră de vizită, care ne face unici şi invincibili.

Dar câţi dintre noi mai cunoaştem valoarea „bogăţiilor” pe care le-am moştenit de la străbuni, dar pe care le-am uitat într-un cufăr stingher din camera „bună”...?

Oare nu sunt copii care s-au simţit jenaţi când bunica, cu mâinile tremurânde, i-a rugat să poarte o ie brodată cu multă migală, într-o zi de mare sărbătoare…?

Câte mame din lipsă de timp (în goana nebună după „treburi”) dau fuga la supermarket şi pun pe masă, în ziua de Crăciun, tot felul de dulciuri cu nume bizare, doar pentru că este mai comod şi mai uşor?!

Oare câte dintre adolescentele din zilele noastre au frământat măcar o singură dată un aluat pufos de cozonac, sub atenta supraveghere a unei mătuşi?

Acestea sunt o parte dintre motivele care ne-au determinat să deschidem larg uşa noastră tuturor copiilor şi părinţilor care-şi doresc „să simtă” aroma pampuştelor proaspăt scoase din ceaun sau parfumul fructelor de pădure.

Pentru ca toate acestea să nu rămână doar o poveste frumoasă, spusă într-o noapte de iarnă, la gura sobei, am iniţiat proiectul „Bucătăria ucraineană – Tradiţie şi inovaţie”, ajuns, anul acesta, la cea de-a III-a ediţie.

Proiectul nostru şi-a propus să dezvolte în rândul elevilor capacităţi de cunoaştere a tradiţiilor culinare locale şi de stimulare a curiozităţii privind descoperirea acestora. Este important să-i sensibilizăm pe copii cu privire la păstrarea obiceiurilor neamului ucrainean, a protejării şi a conservării acestora, precum şi cunoaşterea patrimoniului local. Ne dorim să dezvoltăm în rândul elevilor noştri abilităţi de comunicare în relaţiile interpersonale, să educăm respectul faţă de diversitate, să cultivăm gustul estetic şi relaţionarea interactivă pe baza interdisciplinarităţii.

Totodată, părinţii vor avea posibilitatea să se simtă importanţi în cadrul comunităţii locale, atunci când produsele pregătite de ei vor fi apreciate de către participanţii la activitate, atât din punct de vedere estetic, cât şi din cel al gustului unic, tradiţional.

Avem obligaţia morală faţă de străbunii noştri de a păstra şi transmite, din generaţie în generaţie, prin toate mijloacele educaţionale care ne sunt la îndemână, „zestrea de suflet” pe care am primit-o la naştere.

Astfel, la data de 30 septembrie 2021, într-o frumoasă zi de toamnă, am invitat pe copiii de astăzi (adulţii de mâine) şi pe părinţii acestora să participe la cea de-a III-a ediţie a proiectului, cu forţe proaspete, cu experienţa ediţiilor din anii precedenţi şi cu dorinţa de a ne bucura şi de a ne simţi bine împreună într-un context în care tradiţionalul şi modernul se împletesc armonios.

Nu au lipsit de pe mesele frumos aranjate de către gospodinele ucrainence: mămăliga de barabule, tochitura, laptele acru, hribii cu smântână şi usturoi, sarmalele cu hribi şi cu urdă, slănina cu ceapă, chişca „ţărănească”, piroştele cu brânză şi cartofi, răcitura, varza cu carne, mălaiul, turtele, tocineii, clătitele, papanaşii, brânzoaicele, pampuştele şi multe altele, care au fost prezentate într-o manieră deosebită.

Au fost prezenţi la activitate domnul preşedinte al Filialei Suceava a UUR, insp. Ilie Sauciuc, căruia îi mulţumim pentru colaborare şi sprijin financiar; membri ai Comitetului UUR Suceava: pr. Mihai Cobziuc, Nicolae Ciocan, Elena Torac, Brânduşa Peslari, Nadia Lazăr Boiciuc; preotul comunei Moldova Suliţa – Ştefan Corlăţean; primarul comunei – Jecalo Petru; doamna director al Şcolii Gimnaziale Moldova Suliţa – prof. Corina Butnaru; cadre didactice din cadrul şcolii şi de la alte şcoli partenere, precum şi membri şi simpatizanţi ai UUR din regiune.

Grupul „Hatna” al UUR Dărmăneşti, coordonat de preotul Mihai Cobziuc, ne-a încântat cu frumoasele pricesne şi cântece în limbile ucraineană şi română.

Atât doamna director Corina Butnaru, cât şi domnul primar Petru Jecalo au subliniat importanţa acestei activităţi pentru comunitate, precum şi cea a susţinerii din partea Uniunii Ucrainenilor din România, privind acordarea elevilor şi membrilor UUR a diferitelor cadouri şi premii cu ocazia numeroaselor evenimente.

La final, doamna prof. Nadia Lazăr Boiciuc, preşedinta Organizaţiei locale Moldova Suliţa a UUR şi coordonatoarea acestui proiect, a mulţumit tuturor pentru participare, părinţilor pentru organizare şi implicare, aceştia fiind premiaţi cu diplome de merit, şi i-a invitat pe toţi participanţii să savureze şi deguste din mâncărurile pregătite, cu atâta drag, după reţete tradiţionale şi moderne de către gospodinele ucrainence.

prof. Nadia LAZĂR BOICIUC,
preşedinta Organizaţiei locale Moldova Suliţa a UUR

Bunica Irina Madear și firul de lână

Firul narativ al poveştii a început de la un simplu mesaj primit pe telefon, într-o seară de toamnă târzie. O ucraineancă plecată la muncă peste hotare îmi propune un subiect pentru un viitor reportaj, pe care aş putea să-l ilustrez în emisiunile de limba ucraineană, difuzate la TVR 3 sau la postul regional TVR Timişoara.

Ce-i drept, a fost ceva neobişnuit, pentru prima dată, un telespectator mă roagă să-i cunosc mama, stabilită de curând pe meleagurile bănățene, fapt care mi-a stârnit curiozitatea. Aşa că, după o scurtă documentare despre destinație şi alte detalii specifice meseriei de reporter, am pornit la drum, spre comuna Racovița din județul Timiş.

Acolo, în poarta casei, mă aştepta o bătrânică. La prima vedere, am avut impresia că o cunosc sau am întâlnit-o la manifestările cultural-artistice, organizate de către filiala Timiş a Uniunii Ucrainenilor din România, dar m-am înşelat, bunicuța noastră era din comuna Bistra, județul Maramureş.

Respectuos ne pofteşte în casă şi aşază pe masă bunătăți pregătite pentru mine şi echipa care mă însoțea. Surprinsă de gestul frumos, am fost nevoită să o refuz politicos şi să ne apucăm de treabă. Eram nerăbdătoare să descopăr personajul şi să conturez povestea pentru care am venit, însă chipul ei blând s-a întristat, mărturisindu-mi în limba ucraineană că a trudit din zori la preparatele tradiționale şi nici pe nepoatele ei nu le-a lăsat să guste din „crucenek” (cozonac cu nucă) sau din „fanke” (gogoşi).

Mirosul îmbietor al cozonacului pufos şi frumos rumenit în cuptorul de lut m-a dus cu gândul la copilărie, în mintea mea, conturându-se portretul bunicii materne care mă aştepta, de fiecare dată în vacanțe, în pragul casei de lemn, cu acelaşi preparat delicios.

– *Filmăm?*

– *Vreau o probă de sunet!* – s-a auzit o voce din spatele camerei...

Atunci, bunica Irina deschide uşa înspre altă odaie, îşi cheamă nepoatele şi ne pofteşte, şopteştindu-mi la ureche:

– *Eu nu prea ştiu să vorbesc bine pe românește, numai pe ucraineană, ce o să zică omul acesta care ne filmează?*

Am zâmbit şi am liniştit-o, nu avea de ce să-şi facă griji, interviul urma să fie înregistrat în limba ucraineană. Însă, în fața ochilor, s-a deschis nu o oarecare uşă, ci, preț de câteva secunde, am avut impresia că am păşit pe un platou de filmare, cu decoruri atent aranjate. Pe jos, era întinsă o cergă de lână, pe pat, carpete țesute, pereții erau înstrujați cu farfurii de lut pictate şi ştergare înflorate, nu lipsea nici lampa cu petrol, care atârna în colțul camerei, iar, în mijlocul încăperii, trona războiul de țesut.

– *Doamnă, acest război de țesut este mai bătrân ca mine, are peste 100 de ani şi nu m-am putut despărți de el, l-am adus cu mine din Maramureş în Banat. Eu nu pot să stau fără să lucrez*.

În cele din urmă, se aşază pe băncuța îngustă din fața războiului nepoata cea mai mică, Daria, pe care o urmează, în timp ce Andreea, fiind mai mare, a ales să lucreze la vârtej (sucalo).

– *Daria, fii atentă la bunica cum se țese la război şi eu am învățat când eram de vârsta ta. Andreea, şi tu trebuie să înveți! Noi, mai demult, am trăit greu, nu ca şi acum, când aveți de toate şi magazine peste tot. Eu dacă aveam nevoie de o cămaşă sau ceva de îmbrăcat trebuia să semănăm cânepă, să o prelucrăm manual, să țesem şi să coasem, de aceea, vreau să vă învăț şi pe voi tainele acestui meşteşug, iar, mai târziu, când n-oi mai fi, o să mă pomeniți, că ați învățat ceva de la bunica din Maramureş,* le-a spus Irina Madear.

Doamna Irina s-a născut şi a crescut în comuna Rona de Sus, provenind dintr-o familie numeroasă, cu şapte copii. Nu şi-a întemeiat o familie în localitatea natală, ci s-a măritat în Bistra, unde a încercat să fie o noră bună şi să învețe cât mai multe lucruri de la soacra sa, care avea 16 copii. La rândul ei, a avut 3 copii, 7 nepoți şi 8 strănepoți, dar, din păcate, în anul 1993, a rămas văduvă. Îşi amintește cu drag de vremurile când a învățat să țese, avea doar 13 ani şi deja prelucra lâna pentru cergi, covoare, pantaloni (hacii), haine de iarnă sau cojoace (recleche). Creşteau oi şi vaci pentru lapte, iar din lâna colectată îmbrăcau casa şi familia.

– *Aşa am trăit, greu, dar acum vremurile sunt mai bune, mă bucur că fata mea m-a primit la ea, nu mai am grija lemnelor, a cosaşilor, singură trebuia să mă descurc cu toate treburile din gospodărie. Vara, trebuia să umblu după oameni, să mă ajute la fân, nu aveam cu cine să lucrez, dar cât am putut am trudit, însă, la un moment dat, am renunțat. Am vândut vacile şi m-am mutat în Banat.*

De acasă, din Bistra, nu a venit cu mână goală, cum se spune în popor, ci cu numeroase lucruri făcute de ea: carpete, fețe masă, covoare, cergi, haine tradiționale, ştergare şi, bineînțeles, războiul de țesut, fără de care nu poate trăi. Majoritatea lucrurilor, tocmai enumerate, le-a făcut la lumina palidă a lămpii cu petrol, deoarece nu era curent electric peste tot în sat.

În acele vremuri, pentru unii demult apuse, poveştile cusute cu multă gingăşie prindeau contur în hainele de sărbătoare. Ucrainencele noastre țeseau, împleteau sau brodau, nu doar pentru a-şi îmbrăca familia sau a decora casa, ci şi din dorința de a duce mai departe o fărâmă din identitatea portului tradițional. Tot atunci, petrolul lampant (nafta) era greu de procurat, de exemplu, pentru un litru se ofereau la schimb produse alimentare sau materie primă: fân, lână ori lemne. Din cauza lămpaşului, se înegreau pereții camerei, iar copiii se trezeau dimineața cu funingine în jurul gurii, ne-a mărturisit doamna Irina:

– *Acum trăim bine, avem lumină, căldură şi de toate, însă trebuie să cunoaşteți şi voi fetelor câte ceva din trecutul nostru, al ucrainencelor din Maramureş. Când eram tânără şi vedeam lumină în sat, mă gândeam că dacă aş avea şi eu curent electric, aş țese şi împleti toată noaptea, dar acum am îmbătrânit şi adorm cu lumina aprinsă.*

La cei 82 de ani, bunica Irina Madear este un exemplu pentru noi toți cei care trăim în diasporă, departe sau aproape de granița cu Ucraina. Rolul nostru este să transmitem generațiilor viitoare cât mai multe din tradițiile, obiceiurile, muzica, limba maternă şi cultura ucraineană, aşa cum ne-au învățat înaintaşii noştri.

Menționez faptul că, în urma filmărilor, meşterul popular Irina Madear din Racovița, împreună cu toată familia şi alți ucraineni din comună, au devenit membrii activi ai organizației locale UUR Timiş. Totodată, aceştia participă la manifestările cultural-artistice organizate de către filiala noastră şi, anual, sunt prezenți la tradiționala expoziție „Creatori de artă ucraineni din Banat”, de la care nu lipseşte războiul de țesut, acesta fiind deja un simbol al evenimentului cultural-educațional, deoarece, cu ocazia fiecărei ediții, pe lângă membrii Filialei timişene a UUR, pictori, sculptori, ansambluri artistice, profesori şi meşteri populari, proveniți din toate colțurile țării, sunt prezenți şi elevii care învață tainele țesătoriei. Expoziția „Creatori de artă ucraineni din Banat”, se desfăşoară la Casa Ucraineană, de la Muzeul Satului Bănățean, şi este susținută financiar de către Uniunea Ucrainenilor din România.

Vă doresc toate cele bune şi frumoase!

Notă: Reportajul „Irina Madear şi firul de lână”, realizat în limba ucraineană pentru TVR 3 şi TVR Timişoara, s-a bucurat şi de o recunoaştere internațională, fiind premiat în Ucraina, la Festivalul „Plaiul meu natal”.

Mihaela BUMBUC

Muzeu ucrainean la Dunavățu de Sus

În localitatea Dunavățu de Sus, comuna Murighiol, județul Tulcea, trăiesc ucraineni (câți au mai rămas), urmaşi ai cazacilor zaporojeni, vestiți luptători călare şi strategi militari ai epocii lor. De-a lungul timpului, în comuna Murighiol, au trăit în armonie şi respect reciproc români, turci, tătari, bulgari, ucraineni, fiecare dintre aceste etnii păstrându-şi religia, tradițiile şi obiceiurile. Însă, ca în multe alte sate ale României, tinerii din localitatea tulceană au plecat în căutarea unui trai mai bun, depopulând satul, acesta rămânând aproape pustiu.

Din inițiativa unui grup de voluntari, în frunte cu doamna Elena-Camelia Ivanov, şcoala din localitate, nemaiavând elevi, a fost transformată în muzeu. După ce au renovat-o, au denumit-o „Casa satului”, contribuind astfel la conservarea şi promovarea obiceiurilor şi tradițiilor etniilor care au conviețuit aici ani buni.

Muzeul oferă spre cunoaştere bogăția sufletească a poporului ucrainean. „Casa satului” are mai multe săli, în funcție de etniile care trecuseră pe aici de-a lungul istoriei. Cea mai reprezentativă mi s-a părut sala care conține exponatele ucrainenilor. Şi este normal, aici, dintotdeauna, au fost majoritari ucrainenii, indiferent de etniile care s-au perindat pe aceste meleaguri.

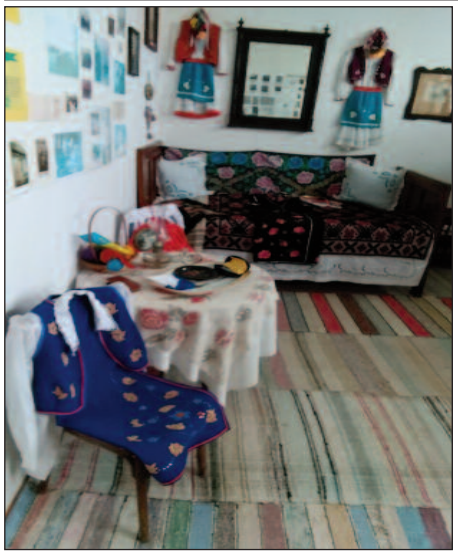

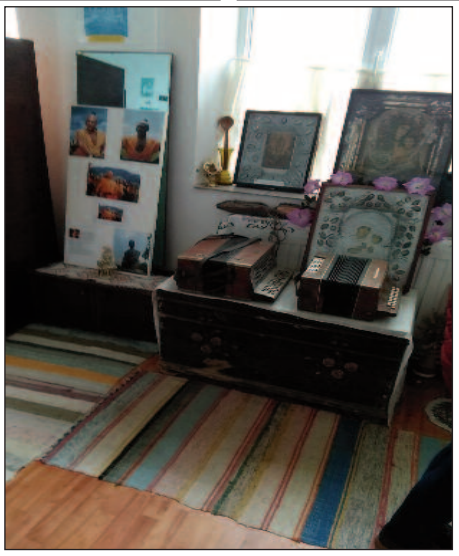

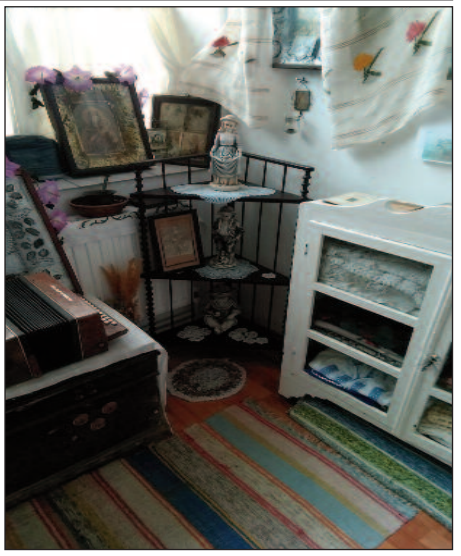

La muzeu, găsim ştergare vechi ce însoțeau icoanele ucrainenilor, icoane vechi, transmise din generație în generație, mai ales cu ocazia căsătoriilor, costume populare autentice, specifice ucrainenilor de odinioară, păstrate cu sfințenie de nepoți, articole de pescuit, având în vedere că ucrainenii erau vestiți în această îndeletnicire, şi alte obiecte casnice, întrebuințate în gospodăriile acestora.

Spre bucuria localnicilor şi a turiştilor, muzeul se extinde zi de zi, o contribuție însemnată având-o doamna Elena-Camelia Ivanov, cea care-l întreține şi se ocupă de completarea cu noi exponate.

După evenimentele din 1989, ucrainenii din Dunavățu, şi nu numai, organizează, în fiecare an, festivități la *Monumentul cazacilor zaporojeni*, amplasat chiar în localitate.

Muzeul „Casa satului” este deschis permanent. Intrarea este liberă pentru vizitatori, indiferent de unde vin, cu condiția să fie anunțată telefonic doamna Elena-Camelia Ivanov, care se deplasează de la Murighiol (reşedință de comună), pentru a oferi informații privind semnificațiile exponatelor.

Vasile IASCHIU, Tulcea

La mulți ani, România!

Pentru că timpul trece şi fiecare zi pe care o pierdem ne rupe câte o filă din calendarul vieții, aş vrea să-mi exprim câteva gânduri despre țara în care trăiesc – România. Fac parte din prima generație de după cel de-al Doilea Război Mondial care a intrat în clasa I. Păstrez carnetul de elev şi redau câteva citate: „Pentru țara ta, pentru neamul tău, copile, întăreşte-ți brațul, luminează-ți mintea, înfrumusețează-ți sufletul!“; Imnul regal: „Trăiească Regele / În pace şi onor, / De țară iubitor / Şi apărător de țară. // Fie Domn glorios, / Peste noi, / Fie-n veci norocos / În război. // O, Doamne Sfinte, / Ceresc Părinte, / Susține cu a ta mână / Coroana Română!”; sau „Drumul nostru este cinstea! Puterea noastră este munca! Arma noastră este jertfa! Casa noastră este credința! Aurul nostru este Patria! Felul nostru este izbânda!” (Mareşalul Antonescu).

Nu putem să percepem grozăvia unui dor de țara noastră decât dacă ne loveşte direct. Am fost plecată din țară pentru o anume perioadă, de mai multe ori. Oricât de bine ți-ar fi în altă țară, dorul de țara ta, de prieteni, de cunoscuți te usucă. Scriam articole şi de acolo, primeam ziare pe care le citeam, în timpul liber, românilor mei de acolo, deseori, plângând împreună. Când treceam granița şi călcam pe teritoriul natal, ne venea să îngenunchem şi să sărutăm pământul nostru. La sărbătorirea Zilei Naționale, îmi fuge gândul la trecut şi mă văd cu ochii minții pe scena căminului cultural cu copiii care slăveau patria în montaje literare, poezii, cântece. Pentru că țara merită lumină, trebuie să fie iubită şi apărată. Sunt sigură că dacă mai mulți dintre noi am îmbrățişa cu adevărat ideea de unitate, lucrurile ar sta altfel, şi țara ar fi mai fericită, destul a pedepsit-o istoria.

Țara a însemnat mult pentru mine şi am respirat-o în fiecare vers al limbii mele, în dorul de ea, atunci când am fost plecată. Şi n-ar mai fi Carpații la fel dacă ea nu i-ar înălța în numele ei. Dunărea ar seca şi, sigur, Bucovina nu i-ar aşeza coroana înțelepciunii pe frunte. Câte minuni ascunde şi ce potențial măreț are în fața întregii lumi. De aceea, sper că România mea va avea puterea de a trece peste timp, împlinindu-şi menirea şi cele mai puternice visuri. Simbolurile României ar trebui să fie exemple de căpătâi pentru toți. Ea, România, are cu ce să se laude, slavă Cerului, în mai toate domeniile. Sper ca fiii risipitori ai acestei țări să înțeleagă că bucata asta de tărâm este binecuvântată. Ea are forță să reziste, are bogății şi sufletul fiecăruia dintre noi, cei care o iubim şi o prețuim, pentru că suntem una cu ea. De ziua ta, după exemplul lui Mihai Eminescu, îți doresc să ai parte de mai multă prețuire, de locul potrivit pe hartă, de iubitori de tine, de păstrători ai frumosului tău, de oameni care să te vrea în primul rând şi să nu te vândă, de simplitate şi de voință! România, indiferent de furtuni şi de răbufniri, pentru cei risipiți prin lume, înseamnă acasă. Drept urmare, mulți se întorc cu experiențele dobândite şi se apucă de treabă şi o fac cu succes, acasă. Ei au înțeles că fericirea nu e condiționată de belşug, căci, după cum se spune, banii nu aduc fericirea. Cu toate că par tocite de atâta întrebuințare, cuvintele acestea ascund o profundă înțelepciune. Bogăția vine din suflet, din luminița pe care Dumnezeu a aprins-o în fiecare din noi. Cine are grijă ca ea să ardă, să nu se stingă va fi un om fericit. Cei întorşi îşi umplu sufletul cu toată frumusețea naturii, cu toată demnitatea oamenilor printre care au trăit şi trăiesc, ațintind privirea spre o biruință viitoare. Pentru că fericirea sălăşluieşte în oameni şi în legea morală, totul se schimbă dacă schimbarea începe cu noi. Doar biruitori prin dragoste, bunătate, bucurie, umilință, răbdare, binefacere noi vom fi cu adevărat oameni, o bucurie pentru Dumnezeu şi pentru cei printre care trăim.

La mulți ani, ȚARA mea!

Artemizia GHEORGHI

Martorii întrupării Domnului

Icoana Naşterii Domnului ne oferă posibilitatea fiecăruia dintre noi să ne creăm propria opinie şi imagine, legate de cele ce s-au petrecut la Betleem în acele zile, precum şi asupra „personajelor” care au fost martori şi mărturisitori ai marelui şi unicului eveniment din istoria omenirii, cel al **Naşterii Fiului lui Dumnezeu**, al întrupării Lui pe pământ.

Primul martor ocular la peştera Betleemului a fost **Iosif**, tatăl adoptiv al lui Iisus Hristos şi logodnicul Mariei. Din Biblie, cunoaştem că acesta se trăgea din neamul regelui David, era văduv, a avut copii din prima căsătorie, iar, în urma celor revelate de Înger în vis, Iosif acceptă să înfrunte orice obstacol pentru a fi alături de Prunc şi de mama Sa. Bătrânul Iosif îi întruchipează pe toţi taţii, părinţii noştri, pe bărbaţii neamului, pe toţi eroii curajoşi care s-au jertfit pe toate câmpurile de luptă pentru apărarea neamului. De asemenea, tatăl adoptiv al lui Iisus Hristos reprezintă chipul taţilor jertfitori, care s-au ostenit şi se ostenesc pentru a-şi hrăni, apăra şi întreţine familia, chiar şi în cele mai grele momente ale istoriei.

Următorii martori, în ordinea cronologică, au fost **păstorii**. Aceştia erau oameni simpli, sărmani, care trăiau la limita subzistenţei, păzindu-şi animalele pe timp de noapte. Erau oameni săraci, dar curaţi cu inima, învrednicindu-se să-i vadă pe îngerii care le-au binevestit marea minune, ce avusese loc chiar aproape de locul în care ei îşi păşteau oile. Aceşti păstori, care au ascultat vorbele îngereşti şi au vizitat Pruncul chiar în noaptea naşterii, îi închipuie pe oamenii simplii, nelacomi, nedoritori să domine, ci mulţumiţi cu ceea ce le-a dat Dumnezeu, nu-şi pierd speranţa şi credinţa în Dumnezeu şi în pronia Lui. Nădejdea lor nu a fost în zadar, deoarece s-au învrednicit să-l vadă pe Iisus şi să I se închine (Lc. 2).

Veniţi din depărtare, de la mii de kilometri distanţă, următorii martori ai naşterii au fost **magii**

de la Răsărit. Noi zicem că au fost trei pentru că trei au fost daruirile aduse lui Iisus: aur, smirnă şi tămâie. Evanghelistul Matei nu precizează numărul lor, ci doar foloseşte pluralul: **magi**. Aceştia simbolizează lumea păgână, neamurile chemate la cunoaşterea adevăratului Dumnezeu, dar, în acelaşi timp, magii îi închipuie pe toţi înţelepţii, bogaţii şi puternicii lumii care sunt chemaţi atât să-i aducă doxologie lui Dumnezeu, cât şi să fie în slujba oamenilor. Nu este imposibil să fii un om puternic şi, în acelaşi timp, să fii slujitor Pruncului Iisus. Magii L-au căutat pe Dumnezeu, deşi, din punct de vedere material, nu le lipsea nimic. Atunci, ce le-a trebuit sau ce au căutat, riscându-şi viaţa prin lunga călătorie, doar să-L afle pe Iisus? Le-a lipsit fericirea. Le-a lipsit împlinirea sufletească, pe care, cu siguranţă, au căutat-o şi în alte locuri, dar nu au aflat-o decât la Betleem.

Al patrulea martor sunt **eu**, fiecare creştin, care, în pragul marelui Praznic, mă pregătesc cu post şi rugăciune pentru a-L afla şi a-L vesti prin colind pe Cel care se naşte pentru noi şi pentru a noastră mântuire.

Din acest scurt tablou al martorilor prezenţi la Naşterea Mântuitorului, putem trage concluzia că Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat pentru cei *săraci* şi *pentru cei bogaţi*; pentru *evrei şi pentru păgâni*; pentru c*ei mari şi pentru cei mai mici*, arătându-ne şi prin Naşterea Sa că singurul lucru la care priveşte Dumnezeu şi în care vrea să se nască este **sufletul omului**.

pr. dr. Ioan IURCEA – parohia Ruscova

Decembrie cu minunea Betleemului, slava lui Dumnezeu

În esenţă, decembrie este o lună rotitoare în caruselul anotimpurilor, ce comprimă ultimele zile ale unui an calendaristic într-un cuvânt aniversar cu bonificaţie de bucurii şi speranţe, de trecere cu petrecere numite Revelion.

Creştineşte însă – era noapte senină şi vreme târzie... Pe cerul albastru, erau stele îmbrăcate în nespusă strălucire, veghind asupra unei omeniri adormite, ca o stare de înţelegere obştească ce în grai nu se îmbracă, părând o convocare generală la somn, în liniştea adâncă a unei nopţi de decembrie. Urmare firească putem spune, pentru ca, tăcând câteva clipe, glasul reverberant al pământului să poată grăi în linişte limbile tăriei cerului ce-aveau să-şi spună cuvântul la plinirea vremii deasupra orăşelului biblic numit Betleemul Iudeii.

Când încă zorii zilei nu începuseră a se ivi, sus pe cer, îngeri înaripaţi, îmbrăcaţi în strălucitoare lumină, începură să anime atmosfera într-un minunat cor. Tălmăcit pe înţelesul pământenilor, acesta avu darul de a da veste slavei lui Dumnezeu cel din ceruri, păcii pe pământ şi bunei înţelegeri între oameni. Totodată, din înălţimile cerului, se pogoară raze de lumină ca o punte ce avea să lege pentru totdeauna cele de sus cu cele de jos. Razele poposesc expres deasupra unui staul ce adăpostea în sărăcia lui pe drumeţii împlinitori ai poruncii Cezarului de la Roma, pe Iosif şi Maria, care nu-şi aflară un loc mai vrednic de ei.

Jos, pe fânul mirositor, din ieslea staulului găzduitor de noii oaspeţi, ies aburi. O fiinţă în plus (pentru recensământul populaţiei, instituit la porunca împăratului roman), absolut nouă – pruncul divin Iisus – Fiul lui Dumnezeu, trimis pe pământ cu sfânta solie de a face cunoscut numele lui Dumnezeu, singur vrednic de închinare: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bună învoire” (Luca 2, 14).

Câţiva păstori, care îşi păzeau turmele în preajma acestui loc, surprind înţelesul. Ei îşi vor purta într-acest loc de sălaş menirea minunii – cale pe obositele lor trupuri – şi treziţi pentru totdeauna din somnul vieţilor lor, îşi pleacă genunchii, depunând astfel mărturia smeritei închinăciuni a sărăciei lor. Alături de ei, sosesc crai înveşmântaţi în frumoase haine, mânaţi de aceeaşi neostoită sete a iluminării lor prin pruncul divin. Ei îngenunchează şi-i aduc belşugul caselor lor de departe: aurul, smirna şi tămâia.

Un sfânt summit; o, sfântă reuniune!... De atunci, gândurile a milioane şi milioane de credincioşi se îndreaptă, se ostenesc să priceapă că Betleemul din zilele noastre nu este numai târguşorul de altădată cu hanuri sărace, pe unde osteniţii de drum lung îşi puteau găsi un adăpost, ci e mai mult decât atât: crez de viaţă creştină.

De atunci, Betleemul nu e locul îmbrăcat într-o măreţie trecătoare, prin care s-a făcut oamenilor bunătatea dumnezeiască, ci e însăşi Evanghelia trăită în toată simplitatea, dar şi în toată măreţia ei.

Într-adevăr, aici, Iisus, Fiul lui Dumnezeu, se face Fiu al omului şi primeşte să se nască în peşteră, pentru ca, smerindu-se, El să ridice prin smerenia Lui pe omul cel căzut în păcat şi neputincios a se ridica prin sine. Slava lui Dumnezeu şi pacea între oameni: două adevăruri uitate de omenire, la a căror înţelegere ne duce doar minunea Betleemului. Ele au fost trăitoare vremelnic acolo, într-un aparent cerc restrâns în preajma lui Iisus, cel în iesle, culcat şi în scutece de bumbăcel înfăşat – şi au fost cu îndreptăţire binecuvântate de Dumnezeu acele clipe de corul de îngeri. Cei ce s-au împărtăşit din ele au fost craii de la răsărit, care au îngenuncheat, plecându-şi coroanele lor împărăteşti, pline de strălucire, în faţa Împăratului împăraţilor, care stătea în iesle. Înaintea Lui îngenunchează aceştia, tocmai pentru a arăta că cea mai puternică stăpânire omenească este cea care începe cu smerenia înaintea lui Dumnezeu.

Ei mai aduc acolo ştiinţa lor (magii fiind învăţaţi din Persia), pe care o închină nevinovaţi pruncului Iisus, ca să arate că adevărata ştiinţă nu se trufeşte, nu caută la ale sale, cum duhovniceşte se spune, ci se pleacă în faţa nevinovăţiei, teama de Dumnezeu fiind început al înţelepciunii.

Şi, să nu uităm, s-au împărtăşit (în plus) de aceste minunate daruri păstorii care au adus ca dar sărăcia – şi ca ştiinţă – partea lor de neştiinţă.

Cele două mii de ani, care ne despart pe noi, cei de azi, de vremea de atunci, vin să ne arate că pacea şi buna înţelegere a tainei care s-a făcut cunoscută oamenilor în Betleemul Iudeii a fost săvârşită pentru transformarea în realităţi vii a vieţii de fiece zi; pentru aceasta s-a pogorât pe pământ Mântuitorul, pentru aceasta a trăit şi pentru aceasta s-a jertfit.

Suflete vrednice de a fi iesle de odihnă pentru Domnul putem fi, deci, noi, cei de azi, iar casele noastre – peşteri de proslăvire a lui Dumnezeu şi de pace între oameni pot însemna numai câtă vreme purtăm cu cinste numele de creştin şi împliniţi în bine cântăm cântarea cea îngerească: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bună învoire”. Acesta este simţământul universal al nevoii de înţelegere a slavei lui Dumnezeu şi a păcii între oameni, la a cărei înţelegere ne adună s-o slăvim minunea Betleemului.

Mihai MATEICIUC

Sărbătorile de iarnă, la Negostina

Obiceiurile şi tradiţiile sărbătorilor de iarnă sunt cele mai frumoase momente de peste an şi nu pot fi uitate niciodată. Ne-au lăsat moşii şi strămoşii noştri o zestre foarte bogată în toate zonele ţării noastre.

Bucovina, pământ binecuvântat de Dumnezeu şi de Maica Sfântă, reprezintă unul dintre cele mai plăcute şi mai bogate ţinuturi într-ale folclorului. Totodată, aici, există cele mai multe şi mai minunate biserici şi mănăstiri, aici, trăiesc cele mai numeroase minorităţi, iar prima dintre ele este cea ucraineană. Toate popoarele au frumuseţea lor, dar minoritatea ucraineană parcă le întrece pe toate. Luna decembrie poate fi considerată cea mai activă din an, cu toate că este friguroasă şi geroasă.

La Negostina, judeţul Suceava, sărbătorile sunt aşteptate respectându-se toate ritualurile. Pregătirile sărbătorilor de iarnă sunt rânduite încă de la începutul Postului Crăciunului sau Postul Naşterii Mântuitorului Iisus Hristos, care se situează în intervalul 15 noiembrie şi 24 decembrie. Acesta este un post mai uşor, mai blând, deoarece în zilele de sâmbătă, duminică şi sărbători creştine este permis consumul de peşte (creştinii au dezlegare la peşte).

Mai întâi, se organizează cete de colindători, ei pregătesc colindele care vor fi auzite în noaptea de Crăciun. Pe vremuri, când iernile erau grele, pline de zăpadă şi cu geruri năprasnice, aceste repetiţii se făceau în grajd, lângă vite, care emanau căldură, dar, acum, se adună în locuri mai călduroase, deoarece există alte condiţii.

Urmează alesul grâului, care va fi fiert şi preparat la masa de Crăciun. În fiecare seară, trebuie ales câte un pumn de grâu pentru a fi mai curat. Se bate apoi în piuă (stupa), se pune la uscat, se spală în mai multe ape, şi, în Ajunul Crăciunului, se fierbe în cuptor. Femeile gospodine ucrainene din Negostina pun în cuptor toată mâncarea de post, care urmează a fi servită în seara din Ajunul Crăciunului, a Naşterii Mântuitorului. Sunt 12 feluri de mâncare tradiţională: grâu, sarmale, bureţi, peşte, colţunaşi (perohe), prune uscate, bob, fasole, borş de peşte, salată de sfeclă roşie cu hrean, mere şi un colac.

În Ajunul Crăciunului, de la orele amiezii, pornesc cu colindul copiii mici, din casă în casă. Bucurie mai mare ca aceasta nu poate fi, mai ales că sunt răsplătiţi cu daruri. Sunt ascultate sub fereastră colinde specifice satului Negostina: „Preletila lastivocika”, „Dobrei vecir, tobi pane hospodariu”, „Nova radisti stala” etc. Odată cu lăsarea serii, pornesc la colindat copiii mai mari. Dacă cei mici erau câte doi, trei, cei mari se grupează în cete mai numeroase: prieteni, colegi de şcoală, vecini. Aceştia îşi aleg casele unde vor

colinda: la rude, la naşi şi la cadrele didactice care îi învaţă la şcoală. Tot în prima seară, merg şi irozii costumaţi care interpretează colinde specifice numai în limba ucraineană: „Novaia radisti stala”, „Vivat, vivat me vje idem”, „Slava Isusu nesem”. La fel se organizează în prima seară, cete de băieţi, cu muzică, mai ales cu trompeta şi cu acordeonul, pornind spre casele fetelor dragi lor. Mai întâi, se adună în centrul satului, interpretează 2-3 colinde, un fel de repetiţie generală, ca să nu greşească sub fereastră. Acest moment are alte colinde, cu destinaţii precise, către fata care îi aşteaptă, dar sunt colindaţi şi ceilalţi membrii ai familiei din casă: părinţii, fraţii, surorile „Hei u Veni, u Veni u horodi”, „Ore plujok”, „Dobrei vecir, ceasna hazdene”.

De ziua Naşterii Domnului Iisus Hristos, aproape toţi creştinii merg la biserică, pentru a cinsti această mare sărbătoare. Sfânta Liturghie este oficiată bilingv de către părintele Daniel Petraşuc, parohul bisericii noastre, iar răspunsurile şi toate colindele se interpretează numai în limba ucraineană, limba noastră maternă. Cele mai frumoase, cele mai reprezentative colinde se aud în tot satul, deoarece sunt interpretate la microfon. Colindele specifice satului Negostina au fost lăsate de străbunii noştri: „Boh Predvicinei nam narodevsea”, „Nova radisti stala, iaka ne buvala,” „V Vefleiemi novena”, „Diva sena narodela”, „Vciora i zveciora, stalasea novena”, „Z rojdenstvom Hrestovem, bratia vsi radiimo”, „Veselaia nam novena” etc.

Seara a doua a Crăciunului este destinată colindelor pentru Biserică. Consilierii îşi adună vecinii, rudele, prietenii şi pornesc la colindat ucraineşte, din casă în casă. Pe la miezul nopţii, când termină, se adună la preotul satului şi-l colindă cu toate obiceiurile, fiind răsplătiţi cu un pahar de vin cald şi plăcinte rumene.

Noul An este întâmpinat cu „Heikanţea”, când, la început, tot cei mici pornesc cu clopoţelul să-l vestească de pe la orele amiezii. Mai apoi, umblă „Malanka”, cea care alungă spiritele rele din calea lor, iar dimineaţa Noului An debutează cu „Semănatul” („Sianka”), interpretată la fel în limba ucraineană.

De Bobotează, în seara de Ajun, se pun pe masă aceleaşi feluri de mâncare, de post, ca de Ajunul Crăciunului: grâu, sarmale, peşte, bureţi, bob, colţunaşi (perohe), prune, mere, un colac, în care se pune o lumânare ce arde pe timpul servirii cinei. Rugăciunea „Tatăl Nostru” este rostită de cel mai vârstnic membru al familiei. În Ajunul Crăciunului, ca şi în cel al Bobotezei, se dă de pomană, mai ales bunica merge pe la nepoţi, iar naşa, pe la fini. Apa sfinţită de Bobotează, de Botezul Domnului Iisus Hristos, Aghiazma Mare, are o putere tămăduitoare foarte puternică, iar ucrainenii noştri o respectă cu sfinţenie, ducând-o acasă cu strigătul „Kiraleisa”. Timp de 9 zile, în fiecare dimineaţă, după rugăciune, se bea apa sfinţită şi se spune că te vindecă de orice rele, dar, în acelaşi timp, trebuie să existe şi multă credinţă în Dumnezeu.

Cu Sărbătoarea Sf. Ioan Botezătorul, pe 7 ianuarie, se încheie tradiţiile pe stil nou, dar mulţi ucraineni păstrează, în unele localităţi, şi pe cele de rit vechi, care se termină la 20 ianuarie.

Acum, când bat la uşă sărbătorile creştine, vă doresc tuturor să aveţi pace, bucurie, să alungaţi orice păcat din casă şi din suflet, să zidiţi pe temelie fapte bune pe vecie. E uşor să trimiţi gânduri bune celor dragi, e greu să alegi cuvintele potrivite, dar e frumos să ai prieteni, cărora să le urezi „Sărbători fericite!” şi „La mulţi ani!”.

Felicia GRIGORAŞ, Negostina

Decembrie cu ninsoare şi amintiri

Iarna nu s-a lăsat aşteptată. Anul acesta, primii fulgi de zăpadă i-am zărit exact pe 1 decembrie. Deşi stratul de nea nu s-a aşternut, scurta prezenţă a fulgilor a fost un semn trimis de Dumnezeu, prin care să arate că iarna şi-a început domnia. În acelaşi timp cu micile steluţe albe, sosesc, în mod iminent, amintirile anilor trecuţi şi sentimentul extraordinar al unei bucurii retrăite în fiecare an.

Acest anotimp poartă o însemnătate deosebită în sufletele tuturor, datorită sărbătorilor şi tradiţiilor specifice lunilor de iarnă. Sărbătoarea Naşterii Domnului este cu siguranţă, aşa cum spun mulţi, cea mai frumoasă perioadă a anului. Pentru mine ea înseamnă fericire infinită şi mă trimite cu gândul la biserică, la colinde, la familie, la obiceiuri, la parfum de brad, la pace şi la linişte sufletească. Cu siguranţă că am multe amintiri speciale legate de această sărbătoare, iar printre cele mai vechi este venirea lui Moş Crăciun. Copii fiind, eram amăgiţi şi aşteptam cu entuziasm să vină personajul care ne aducea atâta bucurie prin cadourile sale. Acum, crescând, am realizat adevărata şi mult importanta însemnătate a Crăciunului: vestirea Naşterii Mântuitorului. În trecut, iernile erau mai grele, cu vreme mai rece şi cu zăpadă mai multă, însă ghetuţele noastre îmblănite ţineau piept frigului, la fel ca cei mai curajoşi soldaţi pe câmpul de luptă, atunci când plecam la colindat. În acest fel, cu nasul îngheţat şi cu mâinile înmănuşate, porneam la amiază şi ne întorceam abia când se făcea seara, tânjind după căldură, însă cu inima plină de fericire.

Alte întâmplări de care îmi amintesc cu dor acut sunt serbările şcolare, realizate cu ocazia acestui mare eveniment. Profesorii erau dedicaţi şi ne pregăteau din timp, astfel încât totul să iasă cât mai frumos, iar atmosfera să-i încânte pe părinţii şi bunicii, care stăteau nerăbdători în primele rânduri, pentru a ne observa şi aprecia munca. Fiecare elev recita cât putea de bine câteva versuri, iar, între poezii, îşi găseau locul încântătoarele colinde, interpretate atât în limba ucraineană, cât şi în română, sau scenetele de Crăciun. Totul se desfăşura într-un decor iernatic, noi purtând ţinute specifice, costume populare şi zâmbete sincere, bucurându-ne de aplauzele publicului şi primindu-le ca pe o răsplată. Entuziasmul culmina atunci când, negreşit, îşi făcea apariţia Moşul cu sacul plin de daruri pentru toţi băieţii şi toate fetiţele.

În prezent, aştept cu aceeaşi însufleţire Sărbătoarea Crăciunului, însă, inevitabil, lucrurile s-au schimbat. Eu am crescut, iar, acum, am rămas doar cu amintiri preţioase şi cu o puternică dorinţa de a da, uneori, timpul înapoi, pentru a mai putea retrăi măcar o dată acele întâmplări, aşa cum numai un copil o poate face. Să văd încă o dată bradul împodobit prin ochii copilăriei, să aud colindele cu urechile de atunci. Ce n-aş da să pot întoarce timpul!

Cezara Florina GRIGORAŞ

Crucea pribegiei

Dintotdeauna, dar mai cu seamă în acest an, consacrat pastoraţiei românilor din afara patriei, biserica se roagă pentru cei plecaţi pe meleaguri străine. Chiar dacă imboldul principal a fost, pentru fiecare caz în parte, căutarea unui loc de muncă mai mănos, ceea ce s-a şi concretizat în fapte, sufletul fiecăruia din aceşti oameni dislocaţi din spaţiul sacru, care se numeşte „acasă”, a fost încercat de grave întrebări lăuntrice şi de numeroase nelinişti dureroase. Şi continuă să fie încercat, după ani şi decenii de acomodare, finalizându-se prin constatări nesatisfăcătoare: beneficiile materiale nu reuşesc să compenseze pierderile în plan spiritual şi psihologic.

Scriu din convingere, deoarece am rude foarte apropiate în această situaţie (un fiu în Franţa şi pe singura soră, plecată cu ambii copii în Italia, cu douăzeci de ani în urmă). În mare, se poate spune că cei tineri s-au integrat în ţara de adopţie, prin faptul că au găsit de lucru, că au învăţat destul de repede limba ţării, că au locuinţă frumoasă şi o maşină bună. Acolo, li s-au născut copiii, care, desigur, au cetăţenie străină. Sunt respectaţi de colegi, deseori admiraţi pentru corectitudine şi hărnicie, pe scurt, au de toate, dar tot nu se simt în largul sufletului, deoarece tot spre România le este gândul de viitor, unde au convingerea că trebuie să revină. Vor avea, însă, probleme cu copiii care se consideră francezi/italieni pe de-a întregul şi nu nutresc aceleaşi proiecte. Pentru sora mea este lăudabil faptul că i-a învăţat pe toţi cei trei nepoţi să vorbească nu doar româneşte, ci şi ucraineşte, întrucât a păzit ca în casă să fie vorbite curent cele două limbi. Asta le prinde foarte bine cu prilejul vacanţelor de vară, petrecute în ţară, pe care ei, acum, le apreciază la superlativ.

Cu prilejul mai multor vizite la rude în Italia – în ţară mai având doar un singur văr! –, am reuşit să cunosc în detaliu soarta celor care au ales să plece de acasă. Puţini dintre ei au optat pentru o mutare definitivă; cei mai mulţi au năzuit să-şi amelioreze situaţia bănească şi, apoi, să revină acasă, pentru a duce un trai mai bun, nu doar material, ci şi în plan spiritual. Numai că nu totdeauna gândurile dinainte de plecare s-au potrivit cu cele de la faţa locului. Acolo, s-au ivit provocări neaşteptate, iscate fie din necunoscut, fie chiar prin acţiunile proprii, care au deturnat situaţiile iniţiale, adesea luând forme dramatice.

Comunitatea românilor din Alessandria este destul de mare, însă doar un segment stabil frecventează biserica, în medie peste cincizeci de oameni (fără copii). Aceştia se cunosc bine între ei, iar, la terminarea liturghiei, mulţi mai rămân în curtea bisericii, ca să discute. Biserica îi uneşte. Tocmai ea reprezintă acel spaţiu sacru, unde fiecare se simte „acasă”. În celelalte zile, rămân singuratici, căci sunt copleşiţi de munca la care s-au angajat. În timpul prestării „serviciului”, nu au voie nici să răspundă la telefon. Cu italieni nu discută decât probleme legate de „lucru”, iar relaţiile sunt menţinute într-o zonă tacit inegală, ca de la stăpân la supus, cu toate formalităţile de politeţe occidental-europeană. Aceia care şi-au asumat crucea emigrării şi sunt conştienţi de noua lor condiţie au în vedere convingerea că nu există decât doi factori esenţiali pentru păstrarea şi cultivarea identităţii etnice: *biserica* şi *limba*.

Că biserica este susţinătorul de bază al moralului sănătos pentru toţi aceia care şi-au asumat experienţa pribegiei o demonstrează comportamentul lor evlavios, trăit în văzul lumii. În Biserica ortodoxă din Alessandria, i-am cunoscut îndeaproape pe aceşti fraţi ai noştri, întrucât am frecventat-o în mai multe dăţi, odată chiar pe un răstimp de o jumătate de an. Aici, am fost impresionată mai ales prin prezenţa masivă în biserică şi prin disciplina participanţior. Erau acolo oameni tineri, cu familiile abia formate, sosiţi la liturghie împreună cu copiii, indiferent de vârsta acestora. Am fost mişcată şi de un caz cu totul particular: o emigrantă, de data asta din zona Cernăuţiului, se trezea la ora cinci, ca să ajungă cu trenul din localitatea unde lucra şi să participe la liturghia ortodoxă. (Se numeşte Anna Boiciuc şi provine din comuna Hliboka. Este ucraineancă, dar cunoaşte şi limba română. Ea nu are acces la o altă biserică ortodoxă, situată mai aproape.)

În timpul sărbătorilor mai mari, biserica îmbrăca şi ea un aspect festiv, prin faptul că femeile şi copiii veneau înveşmântaţi în costume naţionale. (Se remarcau mai ales câteva femei din Bârsana ori din Oaş, care înfloreau biserica nu doar prin impozantele lor cămăşi brodate, clopuri sau baticuri viu colorate, ci şi prin faptul că în aceeaşi costumaţie îşi îmbrăcau şi copiii, chiar şi la vârste foarte mici, de 2-3 luni. În zilele festive, ca 1 Decembrie, de exemplu, biserica „se îmbrăca” naţional, cu flamuri tricolore, care încadrau principalele icoane.) M-au impresionat şi parastasele din această biserică, bogate în produse şi elegante prin aspect, mijloace şi mai concrete, cu ajutorul cărora se consolidează „legătura” nu doar cu cei „de dincolo”, ci cu cei vii, rămaşi „dincolo”, în patrie. Am înţeles că tot din nostalgia patriei, aici, se fac destul de frecvent şi altfel de „parastase”, numite „de mulţumire” (pentru un loc de muncă bun, pentru o reuşită ori cu ocazia vreunei aniversări.)

Este important de precizat că bisericile ortodoxe din Italia au un aspect special, prin faptul că sunt găzduite în fostele biserici catolice, dar adaptate în conformitate cu ritul nostru. Biserica Ortodoxă Română din Alessandria, cu hramurile „Sfântul Ierarh Varlaam” şi al „Sfintei Parascheva din Iaşi”, a fost înfiinţată în anul 2007, prin închirierea unei biserici catolice ieşite din uz, care fusese ridicată între anii 1641-1644. Întrucât această clădire necesita foarte mult efort şi costuri ridicate pentru restauraţii şi amenajări (aproape 170.000 euro), s-a ivit ideea cumpărării unui teren, spre a se putea construi o biserică nouă, idee susţinută de enoriaşi, prin promisiunea donaţiilor. A survenit, însă, pe de o parte, criza economică, iar, pe de alta, înjumătăţirea comunităţii române de aici, deoarece, în oraşul din apropiere, s-a înfiinţat o nouă parohie română. Deocamdată, visata biserică „se ridică” în sufletele celor care se roagă în deja amenajatul locaş de împrumut: s-au curăţat pereţii atacaţi de mucegai, s-a instalat un iconostas din fier forjat aurit, s-a înlocuit parchetul etc. (Am fost martoră la ultima lucrare, executată de către însuşi preotul paroh.)

În fotografiile ataşate, se vede clădirea bisericii din afară, apoi, înăuntru, iconostasul, o slujbă obişnuită şi ultima liturghie oficiată de preotul paroh Mihai Oancea, înainte ca acesta să fie mutat la Milano. A participat preasfinţitul episcop vicar al Episcopiei Ortodoxe Române din Italia, Atanasie de Bogdania. Funcţionabil, desigur, este şi cel de-al doilea factor de susţinere a conaţionalilor noştri plecaţi, anume limba română, însă incomparabil mai puţin decât primul, din pricini nu atât obiective, cât subiective. Majoritatea românilor pe care am avut prilejul să-i cunosc au înţeles corect cum să-şi păstreze identitatea naţională în condiţiile emigrării, prin a-şi învăţa copiii să vorbească încă de mici şi limba de acasă a părinţilor, ceea ce va avea ulterior importante beneficii pentru viitorul lor. Din păcate, sunt destul de mulţi cei care nu au procedat la fel, din varii considerente: de teamă că limba italiană va fi învăţată mai greu şi le va fi mai dificil cu integrarea, de nevoie, în cazul căsniciilor mixte, dar cel mai adesea din pură comoditate. Asta s-a putut observa uşor în biserică, văzând cum comunică românii între ei: cu cei maturi, în limba română, iar cu cei mici, în italiană. Adesea, am văzut cum vorbesc copiii între ei: unul, în română, iar celălalt, deşi înţelege, preferă să răspundă în limba mai des folosită. Asemănător se comportă majoritea copiilor născuţi în Italia şi atunci când ajung în vacanţă, la Bălcăuţi, de exemplu, comunică între ei doar în italiană, încât adesea copiii localnici sunt nevoiţi să le ţină isonul cu câte un cuvânt, cu câte o expresie în această limbă.

Respectiva problemă a devenit atât de acută, încât îi preocupă şi pe preoţi. Nădăjduind că un sfat primit de la amvon cântăreşte considerabil mai greu, preotul strecoară câte un avertisment aproape în fiecare predică; uneori, predicile chiar se transformă într-un soi de pledoarie explicită pentru păstrarea şi cultul limbii de acasă, fapt ce constituie firul invizibil cu care eşti legat nu doar de cei ce sunt acolo, acum, ci şi de cei care au fost, precum şi de cei care vor veni. Referindu-se la lecţiile de cateheză, pe care preotul le are programate săptămânal, el a ajuns să se plângă că este nevoit să se adreseze copiilor români... în limba italiană, căci altfel nu este înţeles. A mai dat şi un exemplu comico-dramatic, când o româncă îşi aduce copilul la împărtăşit şi îl îndeamnă astfel: „Apri la boca!”. Ca să-şi mai astâmpere dorul de acasă, românii au luat cu ei trăistuţa pribegiei, umplând-o cu amintiri scumpe: ii, costume naţionale, ba chiar şi ouă încondeiate. Au relocat până şi gustul mâncărurilor tradiţionale, cum sunt sarmalele, cozonacul, micii. (S-au înfiinţat şi acolo magazine şi patiserii axate exact pe asemenea produse cu specific românesc.) Cu fiecare vizită în ţară, românii se aprovizionează cu acele plante ori produse pe care nu le mai găsesc în ţara de adopţie, cum ar fi: leuştean, chimen, mărar uscat, castraveţi în saramură, zacuscă etc. (De curând, am primit, drept mulţumire, o poză cu un hrean, transplantat din Bălcăuţi. Nici această plantă nu se găseşte de cumpărat în piaţă, nu se cunoaşte nici obiceiul de a fi consumată fie ca atare, nici în amestec cu sfecla roşie.) Dar, în comparaţie cu strădania pentru păstrarea limbii materne, toate acestea pot părea insignifiante. Principalele modalităţi de a nu te trăda pe tine însuţi rămân tot cele două: *credinţa* şi *limba*.

Valeria ŞOUCALIUC

Interviu cu învățătoarea Olimpia Ivaniciuc, preşedinta Organizației de Femei din cadrul Filialei Botoşani a UUR

(Urmare din numărul 443-444)

V.H.: — Este frumos să realizezi că în fața ta este o persoană care şi-a ales calea nu întâmplător. La ce v-ați gândit, când ați intrat prima oară la clasă, în calitate de învățător?

O.I.: — Eram foarte emoționată. Mă gândeam şi mă întrebam dacă voi putea să mă abțin să nu plâng în fața elevilor, dacă îmi voi aminti lecția pe care o aveam de predat, cum mă vor primi cadrele de la şcoala din Botoşenița Mare, dar elevii? Îmi aduc aminte că, mergând pe jos spre şcoală, la fiecare poartă erau bărbați şi femei care mă priveau, mă urmăreau şi vorbeau între ei: „Este noua învățătoare. Dar ea însăşi e un copil (eram micuță, de 1,55 m, slăbuță). Copiii nu o vor asculta. Este doar o fetiță. Asta se va juca cu copiii. Va trebui să căutăm o altă învățătoare". Aceasta era atmosfera în care îmi începeam prima zi de şcoală ca învățătoare. Puțin supărată, dar nu şi descumpănită, zicându-mi în gând: „Veți vedea ce va face în această şcoală această copilă, fetiță!". Clădirea şcolii era o casă cu o singură cameră – sală de clasă, şi, în spate, o mică încăpere, cancelaria, dar, la scurt timp, s-a construit o clădire nouă, viitoarea şcoală.

V.H.: — Există schimbări în ceea ce priveşte felul elevilor care veneau la şcoală, cu mai mulți ani în urmă, pe vremea dvs., şi cei care vin acum?

O.I.: — Da. Pe vremuri, copiii erau mai liniştiți, mai ascultători, mai retraşi, mai ruşinoşi, cu mai mult respect față de părinți şi față de cadrele didactice, față de alți oameni şi chiar față de colegii lor. Acum, în multe cazuri, situația este inversă. De aceea, pentru profesori, este o provocare, ei trebuie să-şi pregătească în aşa fel lecțiile, încât să-i capteze pe elevi, iar, în acest sens, de mare ajutor este materialul didactic suplimentar, acolo unde situația o permite.

V.H.: — Cum reuşesc educatorii să-i pregătească pe copiii din grădiniță pentru şcoală? Şi ce se mai poate îmbunătăți?

O.I.: — Eu ştiu că educatoarele, în marea lor majoritate, sunt devotate profesiei lor, muncesc mult, caută ca orele petrecute cu copiii să fie cât mai atractive, folosesc material didactic diversificat, care să răspundă nevoilor lor. La ore, vorbesc cu copiii, nu-i neglijează pe niciunul, explică, repetă, întreabă, explică, iar şi iar, la nevoie, fără a se plictisi, învață cu ei pe de rost texte scurte, fapte ce formează baze solide pentru cei ce păşesc în clasa întâi. Copiii trebuie să-şi însuşească de timpuriu valori morale înalte. În condițiile în care ei sunt mereu corigenți la aplicarea în practică a învățăturilor părinților şi ale educatoarelor şi experți în copierea exemplului acestora, cred că este timpul să ne întrebăm cum stăm cu cinstea, cu onestitatea, cu sinceritatea, cu punctualitatea etc.

V.H.: — Ce sfaturi le puteți oferi educatorilor care pregătesc copiii pentru şcoală?

O.I.: — Este nevoie de multă, multă dragoste şi răbdare față de copilaşii care urmează să meargă la şcoală şi atenție specială față de cei mai defavorizați, emotivi şi retraşi. Perseverența e necesară în tot ceea ce fac.

V.H.: — Cât de vizibilă este diferența dintre pregătirea pentru şcoală realizată la grădiniță față de cea de acasă?

O.I.: — Diferența este destul de mare, fiindcă, la grădiniță, la clasa pregătitoare, copiii sunt pregătiți după o programă adaptată vârstei lor, care are o continuitate cu programa şcolară pentru clasele I-IV, iar ceea ce fac părinții acasă, dați-mi voie să cred că este o pregătire fără un suport psihopedagogic, ceea ce uneori poate să-l încurce pe elev, să-l facă să nu fie interesat de primele lecții de la şcoală.

V.H.: — Ce abilități ar trebui să aibă un viitor elev de clasa I?

O.I.: — În timpurile noastre, elevul de clasa I vine cu un bagaj de cunoştințe suficient de mare, uneori prea mare, ca urmare a folosirii mijloacelor moderne. Pentru un elev de clasa I, este suficient dacă în anii pregătitori şi în cei de acasă a fost învățat să fie disciplinat, ascultător, sârguincios, respectuos, căci celelalte le va învăța pe parcurs.

V.H.: — Care elevi v-au plăcut şi care nu?

O.I.: — Îmi plăceau copiii care erau atenți la lecții, care îmi puneau întrebări acolo unde nu înțelegeau ceva, cei care erau sârguincioşi şi doritori să dobândească noi cunoştințe. Şi nu-mi plăceau cei care se prefăceau că sunt atenți, iar când îi întrebam ceva tresăreau de parcă ar fi fost treziți atunci din somn.

V.H.: — Care erau cerințele dvs. în ceea ce priveşte elevii?

O.I.: — Erau cele obişnuite: să învețe lecția predată, să repete dacă era nevoie, să întrebe acolo unde nu au înțeles ceva, să scrie corect şi, dacă se poate, şi frumos, să fie atenți la lecții, să citească cât mai multe cărți din biblioteca şcolară. Încercam să-i conştientizez că ei sunt elevi şi că trebuie să facă un singur lucru: să asculte de profesor.

V.H.: — Ce îl ajută pe un profesor să câştige respectul elevilor?

O.I.: — Ca învățătoare, eram corectă, disciplinată, punctuală şi căutam ca prin exemplul personal să-i disciplinez şi pe elevii mei, iar nu cu ceartă (uneori, cu o mică dojană, când situația o impunea, dar niciodată cu bătaia). În cazuri de indisciplină, am încercat ca prin întrebările privind cauzele care au generat situația respectivă, cu explicații de ambele părți, cu explicarea consecințelor continuării nerespectării regulilor şcolii sau ale clasei ajungeam să găsim o rezolvare pozitivă a situației. În aceste condiții, am reuşit să trec de stadiul de „copilă, fetiță" la cel de dna învățătoare. Nu uitam nici

de pregătirea mea personală, la toate cursurile de perfecționare şi verificările la care am participat obținând calificative bune şi foarte bune.

V.H.: — Cum vedeți perspectivele învățării limbii ucrainene în satul dumneavoastră?

O.I.: — Perspectiva în ceea ce priveşte învățarea limbii ucrainene la şcoala din Rogojeşti este cam sumbră. În prezent, în clădirea şcolii, funcționează doar grădinița. Sunt acolo şi copii care învață şi limba ucraineană. La noi în localitate, cândva un sat de ucraineni, aproape în fiecare casă, soția este româncă şi, mai rar, soțul. În familie, copiii vorbesc româneşte. Eu din fire sunt optimistă şi am mare încredere în dna Iuliana Vatamaniuc (care a studiat la Cernăuți – Ucraina) şi care predă limba ucraineană la Mihăileni, unde învață şi elevi din Rogojeşti, şi în dra Cosmina Maidaniuc, profesoară de limba ucraineană, care predă la grădinița din Rogojeşti. Am nădejdea că aceste două profesoare vor insufla copiilor dragostea pentru limba lor maternă şi că, încetul cu încetul, vor vorbi între ei şi acasă în limba maternă.

V.H.: — Ce ați dori să recomandați profesorilor, în general, şi celor care predau ucraineană, în special?

O.I.: — Să se pregătească pentru fiecare lecție în parte în aşa măsură, încât elevii să nu-şi dea seama, să nu audă că a sunat clopoțelul pentru pauză. Sau chiar dacă l-ar auzi să nu-l ia în seamă şi să nu-şi dorească ca acel cadru didactic să plece din clasă. Profesorilor de limbă ucraineană le recomand să găsească metode şi mijloace de învățare cu mult tact, să le insufle dragostea față de limba bunilor şi străbunilor lor, să încerce să vorbească cu elevii în limba ucraineană nu numai la şcoală, ci şi în afara orelor de limba şi literatura ucraineană. Să-i pună pe copii să comunice între ei, să joace diferite roluri de reporter sau comentator în limba ucraineană.

V.H.: — Care credeți că este cel mai important lucru pentru a preveni plictiseala la ore?

O.I.: — Diversitate şi, iar, diversitate, şi nu plafonare; prezentare liberă, şi nu citire de pe foi; antrenarea elevilor în discuții; folosirea pe scară largă a materialelor didactice; organizarea unor lecții în natură şi lista poate continua. Noile generații au la îndemână mult mai multe posibilități, față de ce aveam noi.

V.H.: — Sunteți o persoană care i-a învățat pe ceilalți. Dar cine a fost în viața dumneavoastră cel mai bun învățător?

O.I.: — În viața mea, cea mai bună învățătoare a fost MAMA, dar, din păcate, am fost puțin timp împreună. Apoi, a fost tatăl meu.

V.H.: — În afara şcolii, acasă, cu familia, comunicați în limba ucraineană?

O.I.: — Da, în afara şcolii şi în familie vorbeam numai şi numai în limba ucraineană. Nici nu concepeam să vorbim în altă limbă.

V.H.: — Cine este scriitorul sau poetul dumneavoastră ucrainean preferat? Ce literatură preferați?

O.I.: — Cel mai îndrăgit poet pentru mine a fost şi rămâne Taras Şevcenko şi, bineînțeles, Mihai Eminescu. Apoi, Marko Vovciok, Lesea Ukrainka, Olha Kobyleanska şi alții. Prefer literatura care reflectă realitatea, şi nu cea ştiințifico-fantastică sau horror. Îmi place şi literatura cultă.

V.H.: — Care a fost ultima lecție ținută la şcoală?

O.I.: — Ultima mea lecție avea ca temă: „Obiceiurile şi tradițiile satului Rogojeşti". A fost ca o lecție deschisă, de despărțire, la care au participat cadre didactice, elevi din mai multe clase, chiar şi de la grădiniță. Cu toate emoțiile care m-au compleşit, lecția a fost apreciată drept o reuşită, iar regretatul Cega m-a lăudat într-un articol publicat în unul din ziarele editate de UUR. Abia reuşeam să-mi stăpânesc lacrimile, ştiind că este ultima mea oră în fața elevilor şi alături de colegii mei profesori. Aşa de repede trecuse timpul, că-mi părea de parcă ieri era prima mea oră de clasă la Botoşănița Mare.

V.H.: — Ce ați dori să transmiteți cititorilor noştri?

O.I.: — Cititorilor ziarelor şi revistelor editate de UUR le doresc mulți ani cu sănătate, împliniri plăcute lui Dumnezeu, iubire şi câte o sută de bucurii zilnic!

V.H.: — Vă mulțumesc pentru o conversație atât de sinceră! A fost o bucurie pentru mine să purtăm acest dialog şi vă mulțumesc pentru disponibilitate! Vă aşteptăm, în continuare, în paginile ziarelor editate de Uniunea Ucrainenilor din România.

Victor HRIHORCIUC,
vicepreşedinte al UUR

NAŞTEREA DOMNULUI

Principalele noastre sărbători reprezintă nu doar ocazii de bucurie, dar, în acelaşi timp, şi o provocare, un test. Iar modul în care noi ne prezentăm la acest test arată cât de bine înţelegem sensul lui. Comportamentul nostru de Crăciun arată felul în care pricepem semnificaţia Naşterii Domnului. A sărbători acest eveniment doar ca un moment istoric, aşa cum, din păcate o face majoritatea, înseamnă a ne aminti exclusiv, în mod festiv, de el. Dar pentru un creştin adevărat, o astfel de sărbătorire este lipsită de valoare, chiar de sens, pentru că nu ne aduce niciun folos.

În epistola către Galateni, din care se citeşte şi Apostolul acestei sărbători, Sf. Ap. Pavel spune: „dacă trăim în Duhul, în Duhul să şi umblăm” (Galateni 5, 25). Cei care înlocuiesc sensul primar al Crăciunului spun că simt bucuria acestui praznic doar prin mâncare, doar prin băutură, lucruri pe care le fac în fiecare zi. Dar bucuria acestei sărbători poate fi simţită doar spiritual, având convingerea că Iisus Hristos este Mesia, şi, mai ales, cunoscând ce înseamnă aceasta pentru fiecare dintre noi: „Naşterea Ta, Hristoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii *lumina cunoştinţei*. Ca întru dânsa cei ce slujeau stelelor de la stea s-au învăţat să se închine Ţie, Soarelui dreptăţii, şi *să Te cunoască* pe Tine, Răsăritul cel de sus, Doamne, slavă Ţie” (troparul praznicului). De aceea, cuvintele Sf. Ap. Pavel „dacă trăim în Duhul, în Duhul să şi umblăm” îşi arată importanţa mai ales acum, când suntem chemaţi să vedem şi să arătăm şi altora adevăratul sens al acestei sărbători, adevăratul sens al credinţei noastre.

Justa sărbătorire a Naşterii Domnului are loc în biserică, iar tot ceea ce adăugăm noi, în plus, colinde, mese ş.a.m.d. sunt lucruri pe care le facem cu această ocazie, însă ele nu reprezintă sărbătoarea în sine. Drept urmare, este un eveniment pe care nu îl poţi sărbători de mai multe ori pe an.

„Cum Îţi vom mulţumi Hristoase pentru că pentru noi Te-ai arătat ca om pe pământ? Pentru că toată făptura care prin Tine s-a făcut Îţi aduce mulţumire: îngerii – cântări, cerul – steaua, magii – daruri, păstorii – răspândirea minunii, pământul – ieslea, iar noi – Maica Fecioară” (Vecernie). La această sărbătoare, nu noi suntem în centrul atenţiei, ci Cel Care Se naşte în Betleem, pe El Îl cântăm, pe El Îl slăvim, Lui încercăm să Îi mulţumim pentru ceea ce face în acest moment pentru noi. O altă cântare a Utreniei sărbătorii spune că noi trăim, acum, naşterea lui Iisus: „astăzi, Hristos Se naşte din Fecioară în Betleem, astăzi, Cel fără de început Se naşte, Cuvântul Se face trup, puterile cereşti se bucură, iar pământul şi oamenii se veselesc, magii aduc Împăratului daruri, iar păstorii Îl vestesc pe Cel născut; iar noi împreună cântăm: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace, între oameni bunăvoire” (Utrenie). Aceasta este singura mulţumire pe care I-o putem aduce: cântarea de proslăvire şi de recunoştinţă pentru ceea ce face, acum, pentru noi.

Toate cântările legate de acest praznic ne cheamă la meditaţia asupra sensului pe care întruparea Domnului îl are pentru fiecare dintre noi, atrăgându-ne atenţia că nu sărbătorim o zi de naştere, ci începutul mântuirii noastre: „Astăzi se naşte din Fecioara, Cel ce are în mână toată făptura. Cu scutece, ca un prunc este înfăşat, Cel ce din fire este de neatins. În iesle este culcat Dumnezeu, Cel ce a întărit cerurile de demult, întru început. La sân cu lapte este hrănit Cel ce a plouat în pustiu mană poporului. Pe magi cheamă Mirele Bisericii. Darurile acestora le primeşte Fiul Fecioarei. Ne închinăm naşterii Tale, Hristoase. Învredniceşte-ne să vedem şi dumnezeiasca arătarea Ta” (slujba Ceasurilor).

Parcă pentru a întări această chemare la meditaţie, cântările praznicului Naşterii Domnului nu uită de îndoielile şi de nesiguranţa ce sunt legate de acest început al vieţii pământeşti a Mântuitorului. Iar exemplul cel mai puternic, nu doar de îndoială, dar şi de credinţă care spulberă îndoiala, chiar atunci când mintea, raţiunea îţi spun cu totul şi cu totul altceva, este cel al dreptului Iosif: „Acestea zice Iosif către Fecioara: Marie, ce lucru este acesta pe care îl văd la tine? Nu mă pricep şi mă minunez. Şi cu mintea mă înspăimânt. Ascunde-te, deci de la mine degrab, Marie! Ce lucru este acesta pe care îl văd la tine? În loc de cinste, ruşine; în loc de veselie, întristare; în loc de laudă, ocară mi-ai adus mie; nu voi mai putea suferi defăimarea oamenilor, pentru că de la preoţi, din Biserica Domnului, ca pe o nevinovată te-am luat, şi ce este aceasta ce se vede?” (slujba Ceasurilor).

Străduindu-ne în a înţelege sensul duhovnicesc al praznicului, să dăm mărturia cea bună despre Naşterea lui Hristos, răspândind colindele, împărtăşind şi altora bucuria cea adevărată.

Hristos Se naşte! Măriţi-L!

pr. Marius N. LAURUC

Stimaţi corespondenţi, cititori, colaboratori ai ziarului „Curierul ucrainean”, vă informăm faptul că, începând cu luna septembrie, noua adresă de e-mail a redacţiei noastre este

curierul.ucrainean@uur.ro

Vă mulţumim!

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacţia nu-şi asumă obligaţiile legate de conţinutul materialelor şi nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15, sector 1, Bucureşti
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-şef:
Ioan Herbil

Redactor:
Ştefania Pietreanu

Tehnoredactare şi culegere:
Ştefania Pietreanu

Tiparul executat la
Tipografia
„RCR PRINT”
ISSN 1223-5210